Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstituciją ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirašzant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą pririusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed,
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 13 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 30 Kowo (March) 1900 m. — Metas VIII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Užtwirtinimas sutarties kaslink muitų terp Prancuzijos ir Amerikos likosi abiejų krasztų atidėtas ant toliaus, kadangi mat lygiai Amerikoj, kaip ir Prancuzijoj daug yra prieszų sutarimo. Meilė terp tuodviejų krasztų, pasidėkawojant Amerikos natywistų laikraszcziams, kurie, pritardami Anglijai, niekina Prancuziją, diktai atszalo, mat tie laikraszcziai užmirszta, kad jeigu prancuzai ne butų padėję iszsiliuosuoti, dar gal ir dabar Suwienytos Walstijos butų angliszka waldyba. Užtėmyjo wienok atszalimą simpatijų terp gywentojų dwiejų didžiausių republikų randai abiejų krasztų ir kad tas abiem pusėm neatgabena nieko gero, todėl stengiasi sziaip teip tą sumažyti. Prezidentas atsiuntė į Rouen amerikoniszką kariszką laiwą "Prairie", prancuziszkas randas parengė szirdingą priėmimą, szirdingumu atsiliepė ir amerikonai: atkako czia amerikoniszkas ambasadorius ir amerikoniszkas komisorius parodos Paryžiuj. Abudu garbino prancuzus, kaip mokėjo. Laiwo kapitonui prezidentas prisakė pasweikinti prancuziszką wėlawą 21 kanuolių szuwiu. Algerijos porte atsilankė kitas amerikoniszkas laiwas "Dixie". Ar tie szirdingumai parengti randų abiejų krasztų sumažys skaitlių prieszų sutarimo kaslink muitų, pamatysime, kada tas bus paduotas ant užtwirtinimo kongreso ir Prancuzijos parlamento.

Karės galo ant Filipinų salų dar wis ne matyt. Kad filipiniecziai ne tik neina silpnyn, bet drutinasi, apie tai slėpė isz pradžių jenerolas Otis, bet apie tai yana garsino swetimi laikraszcziai. Dabar jau ir amerikonai ne slepia, kad jenerolo Otiso wiltys neiszsipildė; apie tai pradėjo garsinti wietiniai laikraszcziai, bet jenerolas pradėjo laikraszczius persekioti, redaktorių laikraszczio "El Liberal" pasodino į kalinį. Jenerolas Otis sawo raportnose garsina nuolatai apie daugybę filipinieczių ginklų patekusių į amerikonų rankas; tuom tarpu ateina priwatiszkos žinios, kuriose wisai prieszingai pasirodo; pagal tas žinias iszpuola teip: daug filipinieczių netikusių ginklų pateko amerikonams, bet užtai ne mažai gerų amerikoniszkų pateko filipiniecziams, o per tai jie dabar twirczians laikosi negu kada nors pirmiaus. Ypacz twirtai filipiniecziai laikosi distrikte jenerolo Youngo. Jie kelis kartus užpuolė ant amerikoniszko garnizono mieste Namagpacan; dabar ant apgynimo to miesto atsiuntė daugiaus kariaunos. Mažesni transportai su ginklais ir amunicija tankiai patenka į filipinieczių rankas.

Pietini Afrika.

Ant karės lauko pietinėj Afrikoj nieko swarbesnio ne atsitiko. Jenerolas Roberts dabar su sawo pajiegoms, kokių turi apie 70000, apsistojo mieste Bloemfontein ir iszleidęs prokliamaciją, laukia waisių sawo atsiliepimo į gywentojus. Apie įtekmę prokliamacijos ateina wien priesztaraujanczios žinios: anglijonai garsina, buk ta lordo Robertso prokliamacija iszduoda kuo geriausius waisius, buk burai Oranijos republikos atiduoda ginklus ir teip nekenczia Transvaaliaus, įtraukusio juos į nepasekmingą karę, kad reikia wien norėti, o Oranijos burai eis isz wien su anglijonais priesz sawo wientauczius Transvaaliaus burus. Mat angliszki reporteriai kad sudo, tai sudo iki persudyjimui! Žinios wienok isz teisingesnių, taigi ne isz angliszkų szaltinių paduoda prieszingai: pagal tas žinias, teisybė, jog Oranijos burai iszduoda ginklus anglijonams, bet iszduoda wien senus, sziądien netinkanczius į karę karabinus, bet gerų iki sziol dar nieks ne atneszė. Pagal tas žinias, Oranijos kariauna dabar renkasi po Kronbergu, kur sutraukė ir dalis transvaalieczių isz Nataliaus. Apgynimą tos wietos paėmė į sawo rankas Juobert. Taigi tuose krasztuose reikia laukti smarkaus burų pasiprieszinimo.

Isz angliszkų waldybų dar ne wisos burų pajiegos iszsineszdino. Dalis burų kariaunos užėmė miestą Griquatown. Ant jų iszwijimo isztraukė dalis anglijonų isz Kimberley. Miestas Mafeking, į sziaurius nuo Transvaaliaus rubežių, dar wis burų apgultas. Į tuos krasztus sutraukė jų daugiaus. Traukiantis į pagelbą tam miestui pulkaunikas Plumer likosi sumusztas ir turėjo pasitraukti atgal. Pereitos subatos wakarą Europoj buwo iszsiplatinęs paskalas, buk jenerolas Mathuen, burų įtrauktas į muszį, likosi sumusztas, nužudė 12 kanuolių ir atskirtas nuo kitų angliszkos kariaunos dalių. Paskalo to wienok ne patwirtina angliszko randė garsinamos žinios: jenerolas Roberts praneszė į Londoną, kad jenerolas Methuen stowi dar wis senoje wietoje ir muszio su burais ne turėjo, todėl jo ir sumuszti ne galėjo. Isz wisko wienok matyt, kad į angliszkas waldybas, į plotus terp Kimberley ir Mafeking atėjo daugiaus burų, todėl nedidelės tuose krasztuose anglijonų pajiegos ne tik ne gali įsiweržti, kaip norėjo, į Transvaalių nuo sziaurių, bet neįstengia iszliuosuoti nuo apgulimo miesto Mafeking, kuriame užsidarę anglijonai didelį kenczia wargą, ypacz cziabuwių kafrų, nenorinczių walgyti arklienos, nuo bado labai daug mirszta.

Pagal apskaitymą angliszkų kariszkų waldžių, nuotrotos anglijonų szioje karėje pasiekė jau 16418 žmonių užmusztų, paszautų ir paimtų į nelaisvę; prie to nepriskaityti kareiwiai teip apsirgę ir kaipo netinkanti inwalidai sugražinti atgal. Po Mafeking likosi burų užmusztas leitenantas Lygon ir paimti į nelaisvę keturi oficierai, kurie, patikę penkis burus, norėjo juos paimti. Burai užbėgo ant kalwos, kur pasislėpė už akmenų ir į trumpą laiką wisi penki angliszki oficierai jų szuwių tapo užgauti, wienas likosi užmusztas, kiti gi paszauti pateko į nelaisvę.

Jenerolas Clements, įėjęs į miestą Phillippolis, iszleido į gywentojus prokliamaciją, kurioje teikėsi iszreikszti, kad ateitė abiejų republikų yra Anglijos karalienės rankose, kaip ji nuspręs, teip busę, bet tiek gali pasakyti, jog buwusio prezidento Steyno waldžia ne sugrįž į Bloemfontein. Ar tik ne per anksti pranaszauti kas bus, kadangi karė dar ne pabaigta; pasirodo wienok, jog angliszki jenerolai mėgsta pranaszauti, nors jų pranaszawimai ne wisada iszsipildo.

Atėjo dabar per pacztą (taigi ne perėjusios per cenzoriaus rankas) žinios apie paskutinius atsitikimus ant karės lauko, isz kurių matyt, jog terp angliszkų karės wedėjų Robertso ir Kitchenero užgimė nesutikimai. Roberts priwerstas buwo praszalinti Kitchenerą isz Oranijos, kadangi jis ne tik ne butų galėjęs paimti jenerolą Cronje, bet be jokios naudos butų nužudęs treczdalį angliszkų kareiwių. Roberts todėl priwerstas tapo Kitchenerui pawesti užduotę suwaldyti pasikėlimus Prieska apskrityj, kadangi ant wedimo karės su sumanesniais prieszais garsus derwiszų pjowėjas pasirodė wisai ne tinkanczia. Wydamas Cronje, jis daug klaidų padarė ir per tai be jokio reikalo ne mažai kareiwių nužudė.

Kaip angliszki laikraszcziai paduoda, burai besitraukdami isz Nataliaus, užėmė wisas wedanczias į Transvaalių terpkalnes Drakonų kalnuose, tiek ant kalnų užtraukė kanuolių, jog per jas ne galima kesintiesi įsiweržti į Transvaalių.

Priwatiszki telegramai paduoda, buk nuo sziaurių dalis angliszkų raitelių perėjo Transvaaliaus rubežių ir užėmė miestą Christiania, 18 mylių nuo rubežiaus. Kadangi wienok tuose krasztuose pajiegos anglijonų ne didelės, įsiweržę ne gali laukti didelio nuo kitų kariannos dalių pastiprinimo, tai nieks netiki, kad įsiweržę galėtu užsilaikyt. Reiks jiems grįžti atgal. Didžiausios angliszkos pajiegos yra dabar pietinėj dalyj Oranijos republikos.

Maskolija.

Maskolija į rytinę Aziją siunczią wis daugiaus kariszkų laiwų. Paskutinės isz czia ateinanczios žinios garsina, buk Japonija traukia sawo kariszkus laiwus į sudrutintus portus prieszais Korėją. Angliszki laikraszcziai ant szio pawasario pranaszauja karę terp Maskolijos ir Japonijos. Nesinori wienok tikėti, idant Japonija wiena drystu karę su Maskolija pradėti. Greicziaus angliszki laikraszcziai tokiais pranaszawimais gazdina Maskoliją ir tikisi tuom sulaikyti jos artinimasi prie angliszkų Indijų rubežių. Jeigu caras matys, jog daugiaus galima pelnyti nuo Anglijos, tai jis nesierzįs su Japonija. Kadangi wienok sziuom kartu Maskolija traukia sawo kariauną wien į widurinę Aziją, tai matyt, kad ji laiko už lengweną ir reikalingesnį pasinaudojimą isz Anglijos karės Afrikoj ant iszplatinimo sawo waldybų widurinėj Azijoj ant Anglijos ne naudos. Maskoliszki laikraszcziai platina paskalus apie rengiamus maisztus Indijose. Pirmiaus Maskolija buwo pradėjusi tarybas su Afganistano waldonu, nuo kurio bandė geru iszderėti Herato apskritį, bet tarybos, turbut, nėjo teip, kaip maskoliai tikėjo, kadangi dabar iszeinanti po rando įtekmę laikraszcziai apskundžia Afganistano waldoną, buk jis skriaudžia gywentojus ir tuom gali naminę karę pagimdyti, kuri butų ne naudinga Maskolijai. Isz to matyt, kad maskoliszkas randas jieszko wien iszteisinimo, kodėl traukia sawo kariauną ant Afganistano rubežių. Kada czia jos turės užtektinai, nesidairys ant Anglijos priesztarawimo, bet griebs nužiurėtą Afganistano szmotą, arba gal dar daugiaus ką. Jeigu Anglija bandys su ginklu priesztarauti, užgims karė terp Maskolijos ir Anglijos Azijos widuriuose. Sziądien abidwi tautos mato, kad ateitėj be karės ne apsieis, Maskolijai parankiaus dabar pradėti, kada dalis angliszkų pajiegų užimta Afrikoj. Žinoma, Maskolija nori karės iszwengti, kol nepasibaigs Paryžiaus paroda, kadangi laike parodos Prancuzija ne galės Maskolijai pagelbėti, saugosis įsipainioti į terptautiszkus nesutikimus, nes tas užkenktų parodai ir sumažytų isz jos pelną. Jeigu burai įstengs gintiesi teip ilgai, kol nepasibaigs Paryžiaus paroda, tai paskui gal atsiras padėtojai. Klausymas wien, ar jie turi užtektinai pajiegų ant prieszinimosi per septynis mėnesius. Jeigu užgimtu Azijoj karė terp Anglijos ir Maskolijos, reiktų Anglijai apleisti Afriką ir isz jos siųsti kariauną ant apgynimo swarbiausių waldybų, Indijų; tąsyk ne tik Transvaalius ir Oranija butų apgintos nuo anglijonų, bet jiems gal atseitu su wisu atsisakyti nuo pietinės Afrikos, o jeigu taptu sumuszti, gal nužudytu ir daugiaus sawo waldybų.

Wokiszki ir prancuziszki laikraszcziai pranesza, jog Turkija sutiko ant wisų Maskolijos reikalawimų ir daleido jai dirbti be jokios kontrolės geležinkelius Armenijoj ir Anatolijoj; pirmiausiai bus padirbtas geležinkelis isz prigulinczio Maskolijai Karso į Erzerumą. Taigi, pasinaudodama isz karės Afrikoj, Maskolija be karės iszstumė su wisu Anglija isz Persijos, sziaurinės Turkijos, o jeigu karė trauksis ilgiaus, iszstums ir isz kitų dar krasztų.

Prancuzija.

Prancuzija teiposgi naudojasi isz Anglijos karės Afrikoj ant isz platinimo waldybų tuose krasztuose, kur pirma, dėl prieszinimosi Anglijos, iszplatinti ne galėjo. Dabar užėmė tulus apskriczius pietinio Morokko, sziaurinėj Afrikoj. Nors dabar Anglija ne gali tam smarkiai prieszintiesi, bet Prancuzija numano, kad jeigu per pasekmingą karę Afrikoj Anglija labiaus susidrutys, tai ir po karei gali reikalauti pasitraukimo prancuzų isz užimtų krasztų. Prancuzija jauczia tokį reikalawimą, kurisai turėtu pagimdyti karę terp tų ir be to nesikenczianczių tautų ir todėl wis gabena kariauną į sawo kituose krasztuose iszmėtytas waldybas ir drutina portus.

Isz Lietuwos.

—o—

Paszelpa besimokinantiems.

Wilniuje yra susitwėrusi draugystė szelpimo besimokinanczių. Ant szių metų minėta draugystė turėjo 153 praszymus paszelpos nuo besimokinanczių miesto widutinėse mokslainėse. Isz praszanczių 117 dawė paszelpą. Mokintiniai I wyriszkos gimnazijos gawo 270 rubl. paszelpos, 2-os gimnazijos 246 rubl., realiszkos mokslainės 350 rubl.; merginoms besimokinanczioms augsztesniame Mariniszkame institute 193½ rubl.; merginoms besimokinanczioms moteriszkoj gimnazijoj 390 rubl., taigi iszwiso ant paszelpos apwersta 1449½ rubl. Pagal besimokinanczių tikėjimą paszelpa sziteip paskirstyta: stacziatikiai mokintiniai gawo 519½ rubl., katalikai 643 rubl., liuteronai 80 rubl., žydai 197 rubl., mahometonai 10 rubl. Isz atsiliepusių su praszymu 26 ne gawo paszelpos.

Wakariniai kursai Wilniuje.

Per rupestį naujo Wilniaus mokslinio apskriczio užweizėtojo Popowo likosi parengti mieste populiariszki kursai. Lekcijų bus 14, terp kurių yra ir gana naudingos: 15 d. kowo Swiderski skaitė lekciją apie Roentgeno szwiesą; 18 ir 19 kowo Giliarowskis—apie degimą ir k wėpawimą; 25 ir 27 Baraszkow—apie maitinimasi; 1 ir 2 balandžio—Lieders, apie puolanczias žwaigždes. Skaitymai tie gana naudingi, tik gaila, kad jie ne sistematizuoti, ne apima pilnos kokio nors mokslo szakos. Užmanytojai sako, kad szį metą jie tik daro bandymą ant persitikrinimo, kaip gywentojai priims skaitymus. Įženga ant jų gana brangi: nuo 20 kap. iki 1 rubl. 25 kap. Isz to matyt, kad skaitymai paskirti ne ant apszwietimo tamsunų, bet dėl inteligencijos, kuriai jie ne labai reikalingi, kadangi inteligentai gali gauti knigas su pilnesniu apraszymu prelegentų pakeltų klausymų.

Isz Woložino, Wilnians gub.

Trys sanwaitės atgal czia nusinuodino wisa wiena szeimyna. Iszgėrę arbatą, wisi szeimynos sanariai pajuto baisų pilwo skaudėjimą. Nusiuntė pas daktarą, kurisai, atkakęs rytmetyj, pripažino, kad wisi apsirgo nuo nuodų žiurkžolių. Pasirodė, jog pei apsirikimą, wietoj szwiežio pieno, paėmė į arbatą kitą puodelį, kur ant naikinimo pelių buwo pritaisytas pienas su nuodais. Isz apsirgusių wienas pasimirė, kiti gi pasitaisė.

Netoli nuo czia, kaime Pasiczi, naktyj užgimė gaisras: sudegė trys ukės; pražuwo ugnyje teiposgi wiena mergina, kurios besigelbinti kiti namų gywentojai ne prikėlė.

Lietuwos dwarai.

Statistikos komitetas pagarsino žinias apie žemės waldytojus Lietuwoj. Isz tų žinių matyt, kad jie pats neįstengia apdirbti, todėl dalį jos parandawoja kitiems. Sztai Kauno gub. dwarų žemės, wien ariamos dirwos sawinikai parandawoja 41%, Grodno gub. 37%, Wilniaus gi gubernijoj 17%. Dwarų ne galinczių apdirbti sawo žemės, bet ją parandawojanczių kitiems yra: Kauno gub. 23%, Grodno gub. 20%, Wilniaus gi gub. 17%; daugiausiai tokių dwarų yra maskolių sawasczia.

Isz Borisowo, Minsko gub.

Neseniai akczyžios sargai, miestelyj Smalewicziuose, Borisowo pawietyj, užtiko paslaptą degtinės warinyczią. Warinyczia ta buwo parengta gywenime wieno sziaucziaus, žydo.

Wietinį telegramų iszneszioto-ją be mažo nesudraskė besiwalkiojanti mieste ne turinti ponų szunes. Szunes isplėszė jam weidą, perkando gyslą ir teip sunkiai sukandžiojo, kad reikėjo jį gabenti į Wilnių ant patalpinimo ligonbutyj.

Isz Lietuwiszko Minsko.

Neseniai czia buwo szitoks atsitikimas. Nesusekti piktadariai, pagawę 14 metų mergaitę, nuwilko ją ant kapinių ir ten wiens po kitam atliko su ją bjaurų darbą, paskui apmirusią paliko. Matomai piktadarių buwo daug, kadangi mergaitė teip buwo nukankyta, kad wos paswyrawusi namon, į porą walandų pasimirė.

Newalia pasigėrusiems waikszczioti ulyczioms.

Wilniaus policijos wirszinikas iszdawė atsiliepimą, kuriuom prisako policijantams daboti, kad ant miesto ulyczių nesiwalkiotu pasigėrę girtuokliai, kurių, uždarius senas karczemas, daug pasitaiko ant ulyczių patikti, ypacz daug tokių matyt aplinkinėse rando degtinės pardawinyczių. Policijos wirszinikas bara policijantus užtai, kad jie daleidžia ant ulyczių gerti rando pardawinycziose nupirktą degtinę. Lygiai pasigėrusius, kaip ir gerianczius degtinę ant ulyczių liepia suaresztuoti ir atiduoti sudams ant nubaudimo. Rodosi nieko ne kenktu, jeigu ir Amerikoj policijos wirszinikai iszduotų pana szius prisakymus žemesniems sawo tarnams, o tąsyk gal ne teip tankiai ant ulyczių pasitaikytų musztynės terp pasigėrusių.

Trichinai maskoliszkose deszrose.

Neseniai Wilniaus walgio produktų tirinėjimo komisija atgabentose į miestą isz Maskwos deszrose užtiko trichinus, taigi pawojingas žmogaus sweikatai bakterijas. Isz 49 deszrų, atsiųstų isz Maskwos į Wilnių, trichinus rado penkiose; trichinai buwo gywi, todėl galėjo užsikrėsti walganti deszras žmonės. Tas padarė didelį triukszmą mieste; sweikatos užweizda uždraudė pardawinėti maskoliszkas deszras, kol jų ne peržiurės ir neisztirs miesto parengtos produktų tirinėjimo įtaisos; walia bus pardawinėti wien deszras su plombomis tirinėjimo įtaisos. Ar deszrų su trichinais žmonės nepirko, dar nežinia, bet apie apsirgusius tki sziol policija žinių ne gawo.

Wėtros Baltikoj pakrantėse.

Pereitą sanwaitę Baltiko pakrantėse, nuo Sztetino iki Rygai, siautė smarkios wėtros, laike kurių susidaužė ne mažai žwejų laiwelių. Prieszais Danciga prigėrė 9 žwejai. Prieszais Klaipėdą teiposgi ne wisos iszplaukusios žwejoti waltys sugrįžo. Nežinia, kas atsitiko su buwusiais ant jų žwejais.

Skaitlius Wilniaus gywentojų.

Pagal pagarsintas statistiszko komiteto žinias, pradžioj sių metų musų tėwynės sostapilė, miestas Wilnius (be jo priemiesczių) turėjo 152058 gywentojų, ne skaitant czia stowinczios kariaunos (priskaiczius kariauną ir priemiesczius, gywentojų bus apie 200000): wyriszkių 75904 ir 76154 moterų. Pagal luomas tasai gywentojų skaitlius sziteip skirstosi: bajorų 8983; urėdnikų 9807; dwasiczkijos: stacziatikiszkos 318, katalikiszkos 59, liuteroniszkos 10, kalwyniszkos 4, žydiszkos 42, mahometoniszkos 5, sentikiszkos 2; miesczionių 83909, ukinikų 22844, žydų žemdarbių 281; swetimų ukėsų 836 ir tt. Kaslink tikėjimų, Wilniaus gywentojai sziteip skirstosi: stacziatikių drauge su sentikiais 28641; katalikų 47098, liuteronų 2108, kalwynų 884, žydų 72866, karaimų 143, mahometonų 318.

Kauczukas arba guma.

Kauczuką matote wisur, kadangi jis turi labai platų pritaikymą; isz jo yra lankai ant bicyklių ratų, isz jo nesziojate kalioszus, neperlyjamus drabužius ir tt.; taigi, rodosi, kad su wargu rastume tokį lietuwį, kuris nepažintų gumos, bet turbut ne daug rasime tokių, kurie žinotu, isz ko ji yra. Todėl pasistengsime czia skaitytojams paaiszkinti.

Kanczukas, isz kurio yra wisiems pažinstama guma, yra tai sutirsztinti sywai arba pienai daugelio augmenų auganczių sziltuose krasztuose. Pridėjus prie jų 2–7% sieros, gauname tystanczią medegą, o jeigu pridėti sieros dar daugiaus, paweikslan, 20–40%, tai apturėsime kietą kaip medis, lankią medegą, bet jau netystanczią.

Sywai tie, isz kurio apturime kanczuką, szwieżiai isz medžio isztekėję, yra skystimu, kurį dėl jo pawidalo panaszaus į pieną ir praminė pienais. Wienok kauczuko yra nedaug, mažiaus negu riebumo paprastame piene. Ant isztraukimo kauczuko isz tų pienų wartoja arba sierą, kuri jungdamasi su kauczuku, isztrakia jį isz pienų, arba szildo, per ką iszgaruoja wanduo ir pasilieka kauczukas.

Iki 1840 m. kauczukas mažai turėjo pritaikymo, iki tam laikui metinė produkcija 400 tonų buwo su wisu užtenkanti. Wartojo tąsyk gumą ant isztrinimo iszpopieros paiszinių. Darbo isz jos nepersztapianczius drabužius, dudeles, lėles, krepszelius tabakui ir kitokius mažmožius. Sziądien jis turi labai platų pritaikymą ir todėl wis daugiaus jo reikalauja. Sziądien metinė produkcija 45000 tonų wertės 270 milijonų markių wos uždengia swieto reikalawimą.

Pusę swieto reikalawimų sziądien uždengia prowincija Para, Brazilijoj, isz kur pereituose metuose į wisus swieto krasztus iszgabeno 22000 tonų kauczuko. Czia nesweikiausiuose krasztuose paupiuose Amazonkos auga medis HEVEA BRAZILIENSIS duodantis geriausią kauczuką. Rinkimu jo užsiima cziabuwiai, kadangi nesweiko tų krasztų klimato neiszlaiko prie jo nepratę europiecziai. Ant to su specijaliszkais peiliais apkapoja medžio žiewę, bet atsargiai, kad nepagadyti brazdo ir neužkenkti medžiui. Sywai arba pienai teka į blekinius indus. Surinktus pienus pawerczia į kietą tystanczią medegą. Ant to sukuria ugnį ir lopetoms dažydami į skystą pieną, palaiko ties dumais ant ugnies, prie to wanduo iszgaruoja ir ant lopėtos pasilieka plona sukietėjusio kanczuko eilė. Ant tos, tokiu jau budu, uždeda kitą eilę ir tokių budu ant lopetos galo susirenka ritinis sweriantis 100 ir daugiaus swarų. Dalį pienų palieka sukietėti tiesiog ant saulės, bet toks kanczukas yra jau pigesnis.

Prowincijoj Ceara, teiposgi Brazilijoj, auga medis MANIHOT GLAZIOVII; auga jis sausoje wietoje, duoda teiposgi kauczuką, bet szitas yra geltonos parwos, Prowincijoj Matto Grosso, sukietindami isztekėjusius isz medžio pienus su pagelba aluno ir druskos, apturi baltą kanczuką, bet szitame yra daug wandens ir per tai jis wisada drėgnas ir limpantis, dėl ko yra pigus.

Prowincijose Pernambuco, Bahia, Minas Geraes auga medis Hancornia speciosa, kurisai duoda raudoną kauczuką.

Andų kalnuose, ant rubežiaus Peru, ir Boliwijos auga teiposgi diktai medžių duodanczių kanczuką, bet koki medžiai antai republikoj Peru jį iszduoda, dar nežinia, ten wienok ne auga ne Hevea, ne Hancornia. Isz Peru kas metą iszgabena 2000 tonų kauczuko, kurisai ne niekesnis už brazilijoniszką.

Widurinėj Amerikoj auga medis Castillea elastica duodantis kauczuką. Isz czia iszgabena po 3000 tonų kas metą.

Afrika produkuoja tos medegos 12000 tonų. Czia wienok kanczuką duoda ne medžiai, bet rietenos Laudolphia, kurių yra net kelios deszimtys atmainų, isz kurių 8 atmainos iszduoda kauczuką. 1894 m. užtiko czia medį KICKXIA AFRICANA, kurisai duoda teiposgi gerą kanczuką; pereitą metą iszwežė 4 milijonus swarų kauczuko nuo Kickxios. Apart czia paminėtų, yra dar krumai: Clitandra ir Carpodinus, auganti Kongo ir Angoloj, isz kurių szaknų isztraukia kauczuką.

Azijoj, kaip antai: ant pussalio Malakkos, Birmoj, Assame, ant salų Borneo, Sumatros ir Jawos auga teiposgi augmenys duodanti gerą kanczuką; augmenys tie yra: Ficus eclastica, Willugbeia Urceola lastica. Azija produkuoja tos medegos po 5000 tonų kas metą.

Nė Europoj nė Australijoj iki sziol neužtiko medžių duodanczių kauczuką. Kadangi tos medegos reikalauja wis daugiaus ir daugiaus, tai duodanczius kauczukų medžius pradėjo tyczia augyti, rengti jų plantacijas, bet jie auga palengwa: ant priaugimo iki dawimui kauczuko Hevea ir Kickxia reikalauja 10 metų; Laudolphia gi ant to reikalauja 25 metų.

Dabar direktorius Paryžiaus kolionijaliszko sodo, lenkas Dybowski susekė, jog krumas Eucemia, augantis sziauriniuose Chinuose, suteikia teiposgi gumą: wuogos szito augmenies duoda 28% gumos, yra jos teiposgi lapuose ir jaunuose ugiuose. Szitas krumas gali but auginamas krasztuose widutinės szilumos, o tame ir musų tėwynėj Lietuwoj.

Isz Amerikos.

Sumanus farmerys.

Netoli Elcton, Md. gywenantis farmerys, pas kurį prisiweisusios žiurkės daug blėdies pridirbdawo, iszbandęs wisus patentuotus ir ne patentuotus Amerikoj iszradimus ant isznaikinimo tų gywuolių, užsimanė ant galo pabandyti sawo iszradimo. Įneszė jis į jawų krautuwę medinę statinę, pusę jos pripylė kornais iszmirkytais degtinėj. Ant rytojaus statinėj rado 92 pasigėrusias žiurkes, kurias užmuszė ir dabar ant farmos žiurkių nėra. Farmerys gal užpatentuoti sawo iszradimą, juk czia wisoki iszradėjai reklamuoja ir patentuoja daug menkesnės wertės, net kopėczias, jeigu įdeda wieną wirbalą daugiaus ir iszgiria, jog dėlto wieno įdėto wirbalo žmonės galės į dangų įlipti. Minėto farmerio budą naikinimo žiurkių, tik be pridėjimo degtinės, nuo seniai wartoja Lietuwos ukinįkai, tik su tuom nesigiria per laikraszczius.

Waikai padege pataisymo įtaisas.

Boston, Mas. Laike diewmaldystos užsidegė ant syk keliose wietose waikų pataisymo įtaisos Rainsforde. Kaip pasirodė, padegė įtaisų triobas pats waikai, tikėdomiesi prie sumiszimo pabėgti. Kada sargai isz deganczios bažnyczios iszwedė mažesniuosius waikus ant kiemo, didesniejie szoko ant sargų ir bandė juos suriszti, bet atėjo ant kiemo ant ugnies subėgę policistai ir pasikėlusius waikus suwaldė. Blėdį ugnies padirbtą skaito ant $15000.

Turbut melas.

Sugrįžęs isz sziaurių slastų statytojas isz Kanados, La Joie, twirtina, kad jis, statydamas ant žwėrių slastus, prisigriebė iki sziauriniam žemės poliui, knr Andree negalėjo prisigriebti ir kaip sako, rado ir ant poliaus gywenanczius indijonus. Rodosi, kad tai melas, kadangi indijonus užtinka tik teip toli į sziaurius, kol auga girios; toliaus indijonų nėra, bet wien mongoliszkos kilmės eskimosai.

Kowa su žiurkems.

Astoria, Oregon. Szitame mieste tiek prisiweisė žiurkių, kad gywentojai nežino, ką su joms daryti. Miesto roda užgyrė mokėti po 5 centus už kiekwieną užmusztą žiurkę. Kadangi jų yra czia labai daug prisiweisę, tai bent iszpradžių medžionė ant tų gywuolių medėjams galės duoti pusėtiną be didelio darbo pelną.

Ateiwiai.

Pagal atskaitą statistiszko komiteto, per paskutinį bertainį pereitų metų atkako į Amerikę 74892 ateiwiai; penkta jų dalis pasiliko rytiniuose prie Atlantiko sztetuose: 32049 apreiszkė, jog jie apsigywęs New Yorko sztete; 14356 keliawo į Pennsylvaniją, 4596 į New Jersey, 4479 į Massachusetts, 2461 į Connecticutą.

Ateiwiai isz Finlandijos.

Nuo pradžios szių metų žymiai pasidaugino skaitlius ateiwių isz Finlandijos, mat isz ten žmonės bėga ant apsisaugojimo nuo caro geradėjyszczių. Antwerpeno garlaiwys "Switzerland" į atgabeno dabar ant syk 2000 finlandieczių; kiti gi Europos garlaiwiai atgabės jų dar daugiaus.

Kerosino szaltiniai.

Sztete Arizonoj, Mohawe pawietyj, užtiko labai turtingus kerosino szaltinius. Geras tai radinys, nes dabartiniai turtingiausi szaltiniai Pennsylvanijos jau baigiasi.

Ingriuwo tunelis.

Pittsburg, Pa. Ant Baltimore & Ohio geležinkelio įgriuwo While Hall tunelis. Prie to wienas darbinįkas likosi užmusztas, penki gi sunkiai sužesti. Daugumas užgautų yra italijonai.

Radoj piningus.

New Albany, Ind. Netoli nuo czia gywenantis farmerys Jonas Wise, kasdamas žemę, ant sawo farmos prikasė katilaitį pilną auksinių pinigų. Pinigus tuos turėjo kas nors užkasti laike naminės karės ir užkasęs juos gal pražuwo. Farmerys wienok užtai ne pyksta.

Saules užtemimas.

28 d. gegužio szių metų Amerikoj bus matomas saulės užtemimas; pietiniuose ir widuriniuose sztetuose jis bus wisiszkas. Mokslincziai rengiasi jau dabar ant mokslisžkų tėmyjimų. Princeton uniwersitetas ant tos dienos iszsiųs tėmytojų expediciją į Wadesboro, sziaurinėj Carolinoj.

Gaisrai.

Piqua, Oh. Sudegė czia didelės aliejinyczios ir malunai. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $250000.

Flint, Mich. Sudegė czia "Flint Wagon Works" dirbtuwės, per ką 500 darbinįkų neteko darbo. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $200000.

Alabamoj su wisu iszdegė miestelis Prattsville ir tai teip, kad nė wiena trioba neiszliko.

New York. Užsidegė czia dirbtuwių trioba pn. 213—215 ant 14 ul. Ugnį rods užgesino, bet paskui įgriuwo wirszutinės lubos ir užmuszė tris darbinįkus, o du ugnagesiu sunkiai apkulė.

Flint, Mich. Sudegė czia didelės wežimų dirbtuwės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $200000. Per sudegimą dirbtuwių 200 darbinįkų ne teko darbo.

Expliozijos.

Louisiana, Mo. Sortawimo dalyj Lamotte Hercules parako dirbtuwėse atsitiko baisi expliozija, kurios trioba dirbtuwės likosi sugriauta ir du žmones į szmotelius sudraskyti.

Philadelphia, Pa. Pardawinyczios McCollin & Co. ant S. 11 ul. atsitiko smarki collodium expliozija, kurios wienas waikinas likosi užmusztas, o 5 žmogystos sunkiai apkultos. Blėdį expliozijos padarytą skaito ant $100000.

Muncie, Ind. Lentų pjowinyczios Hickorie, ne toli Anthony, atsitiko baisi garinio katilo expliozija, kurios keturi darbinįkai likosi užmuszti, sunkiai sužeistų yra daugiaus, isz kurių dwiejų nėra wilties iszgydyti.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Ozark, Ala. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių pasažierinis geležinkelio trukis ir isz dalies susidaužė. Prie to 15 pasažierių likosi sunkiai sužeistų, o isz jų trys sužeisti mirtinai.

Mason City, Ia. Prieszais Hull užbėgo Chicago Milwaukee pasažierinis geležinkelio trukis ant taworinio. Prie to konduktorius trukio likosi užmusztas, o wagonų stabdėjas sunkiai, gal mirtinai apkultas. Abudu trukiai dikcziai pagadyti.

Bradford, Pa. Ant Olean & Bradford elektriszko geležinkelio iszszoko isz rėlių trukis ir isz dalies susidaužė. Prie to wienas pasažierius likosi užmusztas, o 8 sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ Ruskin, Pa. Czianykszczios A. S. & M. Co. dirbtuwės dirba gerai, pilną laiką.

¶ Masontown, Pa. American Coke Co. rengia czia 700 naujų kokso peczių.

¶ Nortonville, Ky. Carbondale kastynėse užgimė kalnakasių sztraikai.

¶ Pittston, Pa. Sztraikas kalnakasių Ternwood kastynėse dar nepasibaigė ir nežinia, kada pasibaigs.

¶ Greensburg, Pa. Coulter & Huff Coal., Co. pakėlė sawo 700 darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ Fairmont, W. Va. Sawinįkai czianykszczių kastynių pakėlė darbinįkų uždarbį ant 5c. nuo tonos.

¶ Braddock, Pa. Susitwėrė czia kompanija Braddock Tool Co., kuri parengs czia naujas dirbtuwes.

¶ Nanticoke, Pa. Sztraikas darbinįkų Susquehana Coal Co. pasibaigė. Darbinįkai susitaikė ir sugrįžo prie darbo.

¶ Des Moines, Ia. Sagler Coal Co. kastynėse, rodosi, užgims sztraikas, kadangi kompanija prasalino nuo darbo kelis jai nepatinkanczius darbinįkus.

¶ Philadelphia, Pa. White Coal Mining Co. pagarsino, jog ji pakelia ant 20% sawo darbinįkų uždarbį.

¶ Cedar Rapids, Ia. Czianykszcziai teplioriai ir tapicerai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja po $3 už dienos darbą.

¶ Binghamton, N. Y. Czianykszczios balnų dirbtuwės gawo daug reikalawimų isz Anglijos, todėl dirba jose labai gerai.

¶ Cleveland, Oh. Kastynių sawinįkai Massillon apskriczio nuo balandžio mėnesio pakėlia darbinįkų uždarbį ant 25c. nuo tonos.

¶ Connelsville, Pa. Haymakero dirbtuwės bus iszplatintos, neužilgio jose pradės dirbti ir automobilius (wež mus važinėjimui be arklių).

¶ Chicago, Ill. Sztraikai maszinistų pasibaigė. Darbdawiai priwersti likosi sutikti ant wisų darbinįkų reikalawimų, kurie jau sugrįžo prie darbo.

¶ Weir City, Kans. Czianykszcziai kalnakasiai sztraikuoja nuo gegužio mėnesio pereitų metų ir rodosi, kad sztraikas pasibaigs laimėjimu darbinįkų.

¶ West Bay City, Mich. Darbai eina czia gerai, užmokesnis teipogi ne menkiausas. Ir iszkitur atkakę darbinįkai greitai gauna darbą aplinkinėse kastynėse.

¶ Wheeling, W. Va. Neseniai susitwėrė czia kompanija Tube Co. su $1000000 kapitalo ir pastatys czia naują dirbtuwę, kurioje keli szimtai darbinįkų gaus darbą.

¶ Hartshorne, Ind Ter. Sztraikas czianykszczių kalnakasių dar ne pasibaigė ir nežinia kada pasibaigs. Scabsai isz palengwo pradeda kraustytiesi kitur.

¶ New York. Dailidės distriktų: Broux, New Rochelle, Mt Vernon ir Yonkers reikalauja nuo 1 d. balandžio 8 darbo walandų. Jeigu darbdawiai to ne pripažys, žada sztraiką pakelti.

¶ Charleston, S. C. Sawinįkai Yorkvilles medwilnės dirbtuwių nusprendė 3% pelno apwersti ant pakėlimo darbinįkų uždarbio, isz to uždarbis bus pakeltas ant 30%.

¶ Whitsett, Pa. Darbai czianykszcziose kastynėse eina gerai, dirba wisur pilną laiką. Užmokesnis po 52½c. nuo tonos. Pitt Coal Co. pagarsino, jog nuo balandžio mėnesio pakelia darbinįkų užmokesnį ant 14%.

¶ Cleveland, Oh. Atsibuwo czia susiwažiawimas delegatų maszinistų organizacijos, ant kurio nusprendė pakelti sztraiką; reikalauti 9 wal. darbo ir tokio užmokesnio, kokį gauna prie 10 walandų. Sztraikas užims 55 dirbtuwių.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Parodos Reikaluose.

Kaip matyt isz 8 ir 11 numerio "Lietuvos", tai da ir po sziai dienai tuli ne nori suprasti, dėl ko kilo terp Paryžiaus komiteto nesupratimas.

Dalykuose paczios parodos niekada juk terp komiteto ne buwo ginczų: aprinkime wietos, rinkime daiktų, knįgų, rengime parodos, kad ir reikėjo wienam ar kitam nusileisti, wisada susitaikėme.

Nesutikimai kilo tiktai:

STATANT KASIERIUI PARANKA ARBA "BONDS", IR ANTRU KART, SIUNCZIANT SURINKTUS DĖL PARODOS PININGUS IN PARYŽIU.

Nesusitaikymas todėl ne buwo dalykuose tautiszkuose, nė dalykuose tikėjimiszkuose, tiktai tiesiog pinįgiszkuose, arba, isz angliszko sakant, "biznije". "Vienybės" wienog redaktorius ir iszdawėjas, besiteisindami ir besigindami, pasinaudoję, kad prezidentu, kurs reikalauja atsakanczių pinįgų, yra kunigas, tuoj bandė patraukti tą klausymą po rubrika "tikėjimiszkai-kunigiszka", ba tai buwo lengwiausias kelias, kad gauti sawo partijoje draugų ir užtarėjų. Teip tai pas mus yr, wisur partijiszkumai!

Asz wienog jau priesz 3 ar priesz 4 metus "Tėvynėje" apreiszkiau ne kartą ir dabartės tai apreiszkiu, kad pedalinimas Amerikos lietuvių į tokias partijas, kaip we: kunigine ir prieszkunigine yra labai žeminantis, asz jam nepritariu ir wisiszkai ne noriu, kad mano wardas arba mano pasielgimai butu wartojami kaipo įnagiai dėl tų partijų, wienos arba kitos, ant platinimo tautoj nesutikimų.

Į Parodos komitetą neėsmi rinktas kaipo reprezentantas wienos kokios partijos, tiktai wisų Amerikos lietuvių, aukawusių dėl parodos. Priesz juos tik atsakau. Ir atsakau ne kaipo kunigas, tiktai kaipo prezidentas ir kaserius parodos. Jeigu nors priesz wieną isz aukawusių nusikaltau, tai nusikaltau asz pats wienas, nė kunigai, nė klerikalai, nė radikalai, nė szliuptarniai nenusikalto, tik asz wienas nusikaltau, taigi nereikulingiems kaltės nereikia primesti.

Bet mano sanžinė kas link nusikaltimų yra rami. Jaucziuosi tik, kad atlikau tą, ką kiekwienas mano wietoj priwalė atlikti. Reikalawau, kaipo prezidentas, kad "bonds" butu atsakancziai užstatyti ir rekordyti dėl to, kad to reikalauja Amerikos tiesdarystė, to reikalawo aukautojai, pagalios to reikalawo mus datirimas. Tėvynės Mylėtojų Draugystės pinigai prapuolė pas a. a. Miliauckį, o "Susiwienyjimas" sawo pinigus atgawo. Dėl ko? Dėl to, kad "bonds" buwo atsakantis ir buwo rekordinti. To, man rodos, pakanka. Ant galo (nors to nelaukiau ir nelaukiu), bet jeigu kartais szokiu ar tokiu budu pinigai butu prażuwę, kas tada butu buwęs kaltas? Tas, kurs isz urėdo turi rupintis apie apsaugojimą pinigų, tai yra prezindentas, tuom labiaus, kad kasos opiekunai suwis nėra rinkti. Ar tada butu apsaugojus manę mano kunigystė? Ar butu tada manę gynę mano komitetiniai draugai? Jeigu pinigai butu dingę, nors ne kalcziausiu budu, ką butu wisuomenė apszaukusi kaltu? Pirmiausiai prezidentą. Dėlto, malonus broliai, jeigu rinkote manę ant prezidento, turite teip-gi duoti man tiesą, jau jeigu ne jusų sudėtus pinigus, tai bent patį sawę apsaugoti.

Teippat ir kas link siuntimo pinigų į Paryžių. Gywena Paryžiuje dabar 4 lietuwiai: pp. Dobkewyczia, Daumantas, Pautienius ir Žitkewyczia. Mažas waikas czia gali suprasti, kad geriaus yra pawesti parodos pinigus ir parodos reikalus wisiems keturiems kaipo komitetui, nė wienam isz jų, kaipo bosui. Taigi teip lygiai, kaip ir užstatyme "bonds", asz norėjau ir noriu, kad parodos pinigai butu padėti kaip galint saugiaus, o kiekwienas gali numanyti, kad 4 yra saugiaus nė wienas. Tuom, man rodos, ne nusikalstu priesz wisuomenę. Atsiszaudamas į aukautojus, asz neskundžiau p. Szliupą ir Mikolainį, tik kwieczisu, kad wisuomenė atliuosuotų manę nuo mano priderystės, tai yra, kad turint saugesnę wietą dėl siuntimo pinigų, daleistu man pasiraszyti ant menkiaus saugios.

Kame czion prasikaltau? Misliju, kad priesz tuos, kurie nežiuri per partijiszkumo akuliorius, neprasikaltau niekame. Ba kaip galima kaltint žmogų aprinktą ant kokio nors urėdo už tai, kad jis pildo sawo priderystes? Ypatingai szitame atsitikime, kur su wisuomeniszkomis priderystėmis riszasi mano asabiszkos atskirmės, ir teip sakysiu, mano kailis.

Su guodone dėl aukawusių ant parodos.

Kn. J. Žilinskas.

Isz Silver Creek, Pa.

Darbai eina pas mus ne geriausiai, Silver Creek dirba tik po tris dienas ant sanwaitės, todėl, kas nori, turi gana laiko ant skaitymo knįgų ir laikraszczių, tik wargas, kad terp musų brolių ne daug yra norinczių skaityti.

Musų miestelyj susitwėrė Blaiwystės draugystė, 18 d. kowo musų guodotinas prabaszczius nuo sanarių priėmė prisiegą ant metų, kad jie ne ims nė į burną nė jokių swaiginanczių gėrymų. Tikimės, jog susitwėrusi draugystė isznaikys girtuokliawimus terp musų brolių, kad jie ne nesz sawo sunkiai uždirbtų pinigų wisokiems dykaduoniams.

Dwilinskas.

Isz Spring Valley, Ill.

Isz musų miestelio ne daug patinki laikraszcziuose žinių apie weikimus lietuwių ant tautiszkos dirwos. Ne žingeidu, jeigu tokių žinių nėra, kadangi mes dar, galima sakyti, miegame; teisybė darbuojamės, bet tie musų darbai neina ant tautos labo. Lietuwių yra czia apie 500, bet užsiimanczių tautiszkais darbais su wisu ne daug. Teisybė, daugumas Springvallės lietuwių nesigailį pinigų, tik ne ant wisuomenės gero: praleidžia ne mažai doliarų ant kazyrų ir ant kitokių žeminanczių ne tik juos, bet wisą musų tautų dalykų. Jeigu musų broliai paaukautų nors wieną nuoszimtį tų pinigų ant naudos wisos tautos, ką iszleidžia ant girtuokliawimų, kazyrų ir kitokių peiktinų reikalų, mes ne stowėtume teip žemai, kaip stowime. Broliai mieli! meskime peiktinus paproczius, griebkimės prie skaitymo knįgų ir laikraszczių, stengkimės apsiszwiesti, o apszwietimas suwes mus į wienybę, isz nyks terp mus prawardžiawimai ir nesikentimai, iszdils waidai szliuptarnių ir diewuoczių, suwalkieczų ir užnemunieczių, žemaiczių ir lietuwių, paprieniokų ir dzukų ir kitokių. Musų wadowai nuo seniai aria dirwą, megi supraskime bent jų darbą ir mokėkime nors waisius surinkti. Neužmirszkime mes tų musų darbinįkų, kurie nesigailėjo aukauti sawęs ant musų wisų labo.

Susitwėrė czia Socijalistiszka Darbo Partija, bet ji dar neinkorporuota. Ji teipogi turi daug prieszų, kurie, nesuprasdami meerių darbo partijos, jos uždėtojus wadina bediewiais. Tie wienok ant to ne palso, pasitikėdami, kad jų darbas nenueis ant niekų.

Mes teipogi ne panorėjome pasilikti užpakalyj kitų lietuwių apgywenimo wietų ir atsitikus progai, užsimanėme rinkti aukas ant Paryžiaus parodos reikalų. Geri tautiecziai tuojaus dawė pagal iszgalę, bet atsirado ir toki, kurie iszsitarė, kad ant gėrymų nesigailės doliaro, bet iszgirdę, jog mes renkame ant Paryžiaus parodos reikalų, ne tik pats nieko ne dawė, bet renkanczius ir aukaujanczius iszniekino, iszpludo. Ant nelaimės, tokių neiszmanėlių pas mus daugiaus negu kitokių. Pinigus, kokius surinkome, nusiuntėme, į "Lietuvos" redakciją. (Aukos tos ir aukautojų wardai pagarsinti pereitame "Lietuwos" numeryj. Red.).

P. E.

Isz Nashua, N. H.

Jauna czianykstė Szwento Kazimiero draugystė, ant sawo susirinkimo, atsibuwusio 6 d. kowo, nutarė isz sawo kasos paaukauti $3.00 ant Paryžiaus parodos reikalų. Rods tai ne daug, bet ne reikia užmirszti, kad musų draugystė jaunutė, dar silpna: ji susitwėrė tik 3 d. spalių pereitų metų. Ant to paties susirinkimo minėta draugystė wienbalsiai nutatė įraszyti į konstituciją, jog kiekwienas sanarys, apart kitų ant draugystės reikalų mokesczių, turi mokėti dar po 1c. ant mėnesio, arba po 12c. ant metų ant tautiszkų reikalų. Tasai užgyrimas isztikro wertas pagyrimo; priderėtu teip jau daryti wisoms lietuwiszkoms draugystėms, o tąsyk ant tautiszkų reikalų turėtume kas metą po kelis szimtus doliarų, su kuriais jau galima but szį tą pradėti weikti ant musų tautos labo.

Laikraszcziuose mes užtinkame, jog kitų wietų lietuwiai pasidalinę į neužsikenczianczius diewuoczius ir szliuptarnius. Pas mus iki sziol dar tokio pasidalinimo lietuwių ne buwo; musiszkiai dar ne wisi apie tokius wardus žino, o yra dar toki, kurie apie Szliupą ir jo pasekėjus niekada ne girdėjo, wienok jie mokyti kituose dalykuose: tie žino, kad jeigu ant bertainaiczio yra geltona popierėlė, tai widuryj ėsąs "eilas", o jeigu mėlyna, tai "logeris". Isz knįgų tie logeriniai skaito wien Sapninykus, Maižiesziaus Mokslus ir jam panaszius. Mokslisžkų knįgų ir laikraszczių bijosi jie teip kaip szėtonas szwęsto wandens, kadangi tie wisi rasztai ėsą dar nuo stabmeldiszkų lietuwių laikų. Tik tas, girdi, knįgas galima skaityti, ant kurių yra popiežiaus paraszas rodantis, kad tos yra Szwento Tėwo užtwirtintos. Argi, pagal jų nuomonę, Maižiesziaus mokslai, Sapninykai teiposgi popiežiaus užtwirtinti?

Tie logeriniai ne nori nieko klausyti apie tautiszkus darbus ir apie aukas ant tautiszkų darbų. Pernai, teisybė, aukawo po keletą centų kunigui Griciui newa ant bažnyczios; kitokių aukų reikalo daugelis musų brolių nesupranta. Isz palengwo wienok ir czia mažinasi tamsunų skaitlius; ateis laikas, kad ir logeriniai praregės; jeigu jie skaitytų geresnius laikraszczius ir knįgas, tai praregėtu greicziaus. Bandykite tik broliai, o pats pamatysite, jog musų rasztai nėra teip baisus ir be wertės, kaip jums rodosi.

I.

Apie komitetą dalinimui paszelpos kankintiniams.

Asz patariu, kad iszrikti sanariai pradėtu sawo darbą.

Perstatytas naujai kandidatas ant prezidento, p. Stagaras, yra wyras geras, bet sziądien ne laikas jį rinkti, kada wisas komitetas dauguma balsų yra iszrinktas. Kur philadelphiecziai buwo pirmiaus su perstatymu sawo kandidato? Mes waidysimės už dryžas kelines, o musų kankintiniai mirs badu Siberijos tiruose.

Kazakewycze.

Mes, Brooklyno aukautojai patwirtiname dalinimui aukų komitetą susidedantį isz: D-ro Szliupo kaipo prezidento; Szerno — sekretoriaus ir Olszewskio — kasieriaus ir reikalaujame, kad komitetas sawo darbą jau sykį pradėtu, kadangi kankintiniams reikia paszelpos. Ant priesztarawimų nėra ką paisyti, kadangi, kaip matyt, protestuojantiems rupi wien trukdymas darbo, ką aiszkiai matyt isz atsiliepimo nieko ne aukawusio Philadelphios Gedimino Kliubo. Prieszinįkai turėjo laiko statyti sawo kandidatus, tai kodėl iki sziol jų ne statė? Augszcziaus paminėti kandidatai gawo daugiaus aukautojų balsų, tai jie tuom ir likosi isz rinktais. Jeigu wisuomenė į komitetą butų iszrinkusi nors kunigaiksztį ir kun. Krawczuną su Rusikiu, nieks neturėtu tiesos priesztarauti, kadangi prie rinkimų wisuomenė sawo balsais sprendžia o ne pawienios kelios, nežinia keno sukurstytos, ypatos.

Brooklyno aukautojai.

Kamgi neužbaigiate rinkimų, Liet. Kankintinių Komiteto? Juk weik wisi wienbalsiai sutinka ant Olszewskio, Szerno ir Szliupo?

M. J. Damijonaitis.

Lietuwiai isz Westvilles, aukawę ant kankintinių pritaria, kad perstatytas komitetas su Dru Szliupu ir kitais butu užtwirtintais ir imtusi už darbo.

Isz Waterbury, Conn.

Terp czianykszczių lietuwių sziuom kartu nieko ypatiszko negirdėt, tik ant nelaimės žmonelės piktinasi isz musų dwasiszko wadowo darbų. Po teisybei jis tik waidus kelia, kaip bažnyczioj per pamokslus, teip ir per sawo laikrasztį.

Negana ką skriaudžia sawo maitintojus ir per sawo laikrasztį apjuodina prakilnesnius tautieczius, bet dar per wietinius angliszkus laikraszczius niekina wisaip lietuwius. Parapijos reikalai teipgi be airių kunigų neapseina, su czianykszcziais airių kunigais turi drutą sariszį, kurie ir rokundas suweda, nes musiszkis to nemoka. Parapijonams įgriso ne twarka parapijoj, bet jie nežino kaip atsikratyti nuo ne twarką daranczio wadowo.

Apie tai turėcziau daug raszyti iszrodant wisas nepasekmes paeinanczias isz dalies kunigo. Asz welycziau geros walios laikraszcziui neužsiimti kritika nes, jau tik Lietuwos piemenukas geriaus paraszo negu kun. Saurusaitis; užsiimti su tokiu polemika, tik sawę žemintume. "Bažnyczios Tarnas" Waterbury mažai randa drangų, kiek girdėjau ir kitur neperdaug leidžia, nes tik apie 12 exm. Ant jo polemikų wisai neatsakau, nes dar ant pirmutinių užklausymų tik nuragožiawo, o neatsakė. Tą, ką musų klebonas atsako per "Bažnyczios Tarną" ir kitus laikraszczius, nieks ne palaikys už iszaiszkinimą daromų jam užmetinėjimų.

Daugkentys.

Isz Elizabth, N. Y.

Lietuwių skaito czia į 800 ypatų. Prie tokio tautieczių skaitliaus, rodosi, galima but szį tą nuweikti ant lietuwiszkos dirwos, bet ant nelaimės, mes tame ne labai atsižymime. Daugumui musų brolių labiaus negu tautiszki reikalai rupi alaus blekinės ir degtinės stiklinės. Pėdės dienose saliuninkai nesuspėja pripilti lietuwių blekines, kurių waisiai paskui isz tolo girdėt einant lietuwių apgywetoms gatwėms. Surbia bjaurų raugalą ne tik wyriszkiai bet ir moterys ir tuom duoda ne gerą paweikslą waikams, kadangi tie nuo tėwų blogo ir gero mokinasi: jeigu tėwai girtuokliai, tai isz kalno galima įspėti, jog toki bus ir jų waikai. Prižodis sako, jog obuolys netoli nusirita nuo obelies. Jeigu daugiaus negu reikia yra pas mus girtuokliaujanczių brolių, tai suprantama, kad ne daugiausiai yra ir skaitanczių laikraszczius ir knįgas, kadangi paprastai, kas apszwietimo jieszko stiklinėj degtinės ir alaus blekinėj, ne jieszkos jo knįgos lapuose. Kol daugumas musų brolių bus girtuoklystėse paskendę, ne toli nužengsime ir su tautiszkais darbais. Todėl, man rodosi, kiekwieno labo sawo tautai welyjanczio priderystė turi but — naikinimas to bjauriaus musų brolių palinkimo.

Matulewycze.

Isz Waterbury, Conn.

Czianykstė Draugystė Szwento Juozapo, ant sawo susirinkimo nutarė atszaukti nuplėszimą garbės kunigo Žebrio, ką buwo padarę pas wyskupą. Mat susiprato, jog neteisingai buwo apskundę; norėdami sawo klaidą atitaisyti, padawė atszaukimą. Rodosi, kad ir Szw. Kazimiero Dr. padarys tą patį. (Geriaus su skundais nesiskubinti, kadangi per atszaukimus tik sumažis wyskupų užsitikėjimą skundams lietuwių. Red.).

Musų kunigėlis iszkeliawo į sweczius i Baltimorę: mat tenykstis klebonas ant Szwento Juozapo kėlė sawo warduwes (nežinia tik ar iszleidimus, kaip antai už Kalifornijos wyną arba pastijalkas atseis užmokėti isz parapijos kasos?)

Tuli lietuwiai, kurie buwo užmanytojais parsikwietimo kun. Saurusaiczio, dabar gailisi ir ne norėto prigulėti prie parapijos; mat matė to jau, kaip ant naujo klebono apsiriko. Taksos už tikėjimiszką patarnawimą dabar daug didesnės negu buwo prie kun. Žebrio. Už krikstą dabar ima po $4.00, už szliubą $10.00, už giedotas miszias, kurias atlaiko į pusę walandos, $10.00.

Piligrimas.

Isz Boston, Mass.

Pasimirė czia musų brolis, 26 m. Juozapas Kalinauskas, paeinantis isz Wilkawiszkio pawieczio, parapijos Pajewonio, kaimo Užupių, iszgywenęs 7 m. Amerikoj. Pasimirė jis nuo plauczių uždegimo 10 d. kowo. Welionis buwo sanariu D. L. K. Witauto Dr., tai jos kasztais likosi gražiai su miszioms palaidotas, kurias atlaikė angliszkoj bažnyczioj atwažiawęs kun. Žebrys. Witauto Dr. tą paczią dieną užmokėjo welionio pacziai $100 posmertinės.

Paskutinėj korespondencijoj isz musų miesto buwo neteisybė apie musų parapiją ir apie Kliubą. Lazauckas padėjo kaucijos tiktai septynis szimtus ir kelias deszimtis doliarų. Parapija turi dabar ant rankų pinigų $4500. Kliubui nė ant mislies neužėjo rengti sawo ruimuose žmonių girdymo wietą, kadangi czia, teisingai sakant, žmonės doresnį negu kitose wietose, palinkusių prie girtuoklystų, sulyginant, yra ne daug. Kliubas teiposgi yra isz dorų žmonių, prie jo priguli Witauto, Szw. Kazimiero draugysczių ir parapijos prezidentai.

Komitetas { M. Kawienas, V. Gumauskas, M. Gendrolis.

Isz Gallup, New Mex.

17 d. kowo pasimirė czia 34 metų musų brolis Pranciszkus Draugnas. Kunas palaidotas ant protestoniszkų kapinių. Welionis iszgyweno Amerikoj 18 m. Paėjo jis isz Suwalkų gub., Wilkawiszkio paw. Kas isz jo pažįstamų arba giminių norėtų daugiaus dasižinoti, tegul atsiszaukia ant antraszo:

John Whalen. Gallup, N. Mex.

Isz Hudson, Mass.

Musų miestelyj lietuwių yra ne daug: apsiwedusių yra 3 szeimynos, o pawienių 11 ypatų. Wisi meş czia gywenanti užsimaneme prisidėti su aukoms ant tautiszkų reikalų; wien trys wilniecziai, ne norinti sawę už lietuwius laikyti, atsisakė wisai nuo aukų, kiti gi wisi aukawo pagal iszgalę. Sudėjome ant Paryžiaus parodos reikalų $3.00 ir ant kankintinių $2.00. Pinigai, isz wiso $5.00, nusiųsti į "Lietuvos" redakciją (Wardai aukautojų ir jų aukos pagarsinti pereita tame "Lietuvos" numeryj. Red.).

Darbai musų miestelyj eina ne blogiausiai. Yra czia 8 dirbtuwės: 5 dirbtuwės skurinių czeweryků, wiena dirbtuwė guminių drapanų, ir wiena guminių czeweryků; dabar rengia antrą dirbtuwę guminių czeweryků ir czebatų. Kada rengimas pasibaigs ir pradės dirbti, patilps joje 600 darbinikų. Paskutinėj dirbtuwėj prasidės darbai nuo pradžios gegužio mėnesio.

P. Namarskas.

Isz Pittsburgo, Pa.

Smarisi czianykszczios Lietuwiszko Knigyno draugystės, treczių kartu aukaudami ant suszelpimo musų kankintinių, 18 d. kowo susirinko į knigyno ruimą ant apkalbėjimo klausymo komiteto ir nutarė reikalauti greito užbaigimo rinkimų. Perskaiczius priesztaraujanczius balsus Philadelphios lietuwių, kuom daugumas pasipiktino, musų draugystė nutarė paremti daugumos nutarimą, taigi renka: D-rą Szliupą ant prezinento, Szerną ant rasztinjko ir Olszewskį ant kasieriaus. Pinigų dabar sudėjome $2.75, kuriuos iszsiuntėme į "Lietuvos" redakciją. (Prawardės aukautojų ir jų aukos yra ant paskutinio puslapio). Prie to mes priduriame, kad sawo aukų neimsim atgal, nors į komitetą wisuomenė iszrinktų deszimtgalwius drakonus; tikimės, kad ir Philadėiphios lietuwiai atsiims atgal sawo gazdinimą, kad jie wieni ne norės despotiszkai primesti wisuomenei sawo kandidatą.

Knigyno draugystė.

Isz Shenectady, N. Y.

Lietuwių yra czia diktas burėlis, bet nė sawo bažnyczios, nė kunigo ne turime. Wieni eina į lenkų, kiti į airiszių bažnyczias, o tretiejie tai priguli prie saliunų; paskuti niems jau ne rupi ar jie įeina į lietuwiszką, airiszką, ar lenkiszką saliuną jeib tik jame gali nužudyti protą ir wisiems gėdą daryti. Sztai pereitos subatos dieną du lietuwiai, pasigėrę saliune, paskui ant ulyczios užkabinėjo praeiwius, kelis patiktus anglijonus norėjo sumuszti, bet nepasisekė, nebagai pats gawo tiek, kad paskui ne galėjo nė namon pareiti. Teip mat musų saliunų garbintojai kelia terp swetimtauczių lietuwių wardą.

Lietuwys.

Isz New Haven, Conn.

15 d. kowo tiek czia prilijo, jog ulyczios į trumpą laiką pawirto į upes, wandens užliejo dirbtuwes ir per tai ant tuło laiko darbai jose turėjo pasiliauti.

Czianykszto lietuwiszka Szw. Pranciszkaus draugystė gana smarkiai auga ir drutinasi; ant kiekwieno susirinkimo prisiraszo po kelis naujus sanarius. Dabar minėtos draugystės susirinkimas atsibus 8 d. balandžio. Todėl, kas norės prisiraszyti, galės tą ant susirinkimo padaryti.

J. Matulaitis.

Isz Pittsburgo, Pa.

Mes, Pittsburgo lietuwiai uždėjome skaitinyczią, kurioje turime wisokios įtalpos knigų ir laikraszczių. Skaitome patys ir raginame prie skaitymo ir apsiszwietimo Pittsburgo ir aplinkinių lietuwius.

Skaitinyczios komitetas.

Prowa.

"Saulė" pranesza, kad ją apskundė į sudą Dr. Lietuwos Sunų. Prowa bus gegužio mėnesyj. Kaip pasibaigs, pamatysime.

Ką daryti?

Rusinų kunigas Ardan pasakojo man, kad newalioje pas plantatorius, regis ant salos Oahu, ant Hawai—ėsą keletas musų tautiečių lietuwių. Tai-gi pasidrąsinu paklausti musų wisuomenės, ką mes galėtume daryti kad tuos newalninkus isz wergystos iszwalnyti? Įpatingai ką norės padaryti musų tunkanti jegamasczіai dėl tų wargszų labo? Ar gal ir tame reikale jie norės elgtiesi teip, kaip reikaluose Paryžiaus Parodos: wieni, pasilikdami indifferentiszkais, o kiti mėgindami trukdyti tokį iszwalnyjimą? Ką tame dėlyke norės daryti musų wisokios draugystės? Ar lietuwiai ne galėtu isz tikro gelbėti sawo brolius isz nagų kraujageriszkų plantatorių?

J. Szliupas.

"Lietuvos" Skaitytojui.

Gaila mums labai, kad dėl wietos, kurią ant polemikų iszsirinkote, mes ne galime užsiimti platesniu perkratinėjimu Tamistos raszto patilpusio nr. 11 "Bažnyczios Tarno", su kuriuom mes priwersti esame atsisakyti nuo polemikų. Matai Tamista pats pridėtame prie raszto kun. Saurusaiczio priede, kad jis, dėkawodamas Tamistai už rasztą, kwieczia jus wisus stoti į kową priesz kitaip mananczius. Mes kowojame tik su tais prieszais, kuriuos godojame ir kurie kowoje pasinaudoja isz tų paczių ginklų. Tegul kunigas Saurusaitis pirma iszsiteisina isz parapijos rokundų, ko nuo jo reikalauja nę tik parapijonai bet ir ne bediewis kun. Žebrys, tegul nors kiek apsitaszo, o tąsyk galėsime kowoti. Kowoje ir ne norinti priszai turi wartoti tą patį ginklą, o jeigu mes perimtume kun. Saurusaiczio kowojimo budą, tai nė tik niekada kowos neužbaigtume, bet ir Tamista turėtumei tiesą gailestauti, jog musų laikrasztis teip žemai nupuolė, kad be pasibjaurėjimo ne galima jo į rankas paimti.

Ne wesime czia ilgų ginczų apie dwigubą mierą wienų ir kitų besiėdanczių musų partijų, ta dwiguba miera dabar gal yra isztikro, bet Tamista neužmirszkie, kad dabar terp musų partijų užgimė kowa, o kowoje ne wisada galima tikrą ginklą paimti, bet atseina wartoti tą patį, kokį prieszas wartoja ir negalima su wisais prieszais ant syk kowoti, bet reikia pradėti nuo swarbesnių. Jeigu Tamista peržiurėsi musų laikrasczius: "Auszrą", "Lietuwiszką Balsą", "Varpą", tai pamatysi, kad nors jie ne kėlė iszpradžių kowos, bet teip wadinami klerikalai priesz juos platino nepasitikėjimą, o toliaus ir kową pradėjo. Tamista jos gal ne nori kelti, bet ir Tamistos wardu kelia ją kiti. Kowose norai pawienių kariautojų kowos nesustabdys. Kitų musų iszsitarimų negalime atszaukti, Tamistos iszrodymai mus ne pertikrina. Tiek sziuom tarpu musų atsakymo.

Tamista twirtini, buk mes, taigi "Lietuva", iszsitarė, kad mes kada raszę, buk szwietiszki szwiesuoliai stengiasi nuo kunigijos hegemoniją paweržti ir ją sau palaikyti. To mes niekada neraszėme: musų mieriai yra naikinti wisokias hegemonijas, kadangi jos wisur wodingos, taigi ir apie palaikymą ne galėjo but kalbos.

Pareiname dabar prie Tamistos priedo. Tamista ne gali suprasti, kodėl "Lietuva" stoja apgynime Daumanto ir klausi, kas ji rinko į delegatus ant sudawadyjimo musų parodos Paryžiuj? Rinko jį Lietuwos swietiszki inteligentai, o tam nesiprieszino iki sziol nė dwasiszki reprezentuojami "Tevynės Sargo". Rinko jį tąsyk, kada reikėjo pradėti darbą ir kada pasirodė, jog D-ras Basawyczius ne galės tuom užsiimti. "Lietuva" sziame atsitikime stoja apgynime žmogaus be pamato ir netikancziais žodžiais musų komiteto prezidento užgauto. Mes Daumanta gerai ir asabiszkai pažįstame ir žinome, jog jis wertas užsitikėjimo, swetimų pinigų ne prisisawys. Ar teipjau isztikimi yra prezidento siulomi, mes apie tai nežinome; tokio užtikrinimo ne duoda ir prezidentas. Ant gynimo be pamato niekinamo, Mielas Pone, ne reikia nė Mikolainio suggestijos.

Isz wisur.

‖ Prancuzijos pakrantėse paskendo norwegiszkas laiwas "Triton". Su juom prigėrė 10 žmonių.

‖ Paryžiaus wagiliai pawogė nuo kasieriaus sziaurinio geležinkelio 400000 frankų, kada tasai gabeno pinigus į banką.

‖ Galicijoj beweik su wisu iszdegė miestas Kolbuszewo. Keli tukstancziai žmonių atsirado be pastogės ir turtų.

‖ Azijatiszkas maras Australijoj iszsiplatino dar labiaus, dabar pasiekė jau miestą Adelaidą, pietinėj Australijoj, kur atsitiko penkios mirtys nuo maro.

‖ Mieste Sendziszewe, Galicijoj, sawitarpinio kredito kasos direktorius, Dras Sędzielowski, pasiląwė 120000 markių pinigų ir iszdumė nežinia kur į užrubežius.

‖ Wengrijoj, besikeliant per upę Dunajų isz Kalasa į Pays, smarkus wėjas ant upės widurio apwertė waitį ir besikelianti supuolė į wandenį. Prie to 14 ukinikų prigėrė.

‖ Wokiszki laikraszczіai pranesza, buk ligonbutyj mieste Lipcige, Saksuose, pasimirė wienas darbinikas isz Prusų Lietuwos nuo ligos, kurią daktarai laiko už azijatiszką marą.

‖ Pasibaigė didelis kalnakasių szeraikas Czekijoj, Morawijoj ir Saksonijoj, kuriame apie 100000 darbinikų ėmė dalywumą. Darbinikai priwersti buwo grįžti prie darbo. Per sztraiką jie nieko ne pelnė.

‖ Azijatiszkas maras Indijose siaucia wis smarkiaus ir apima wis didesnius plotus. Pereitą sanwaitę Bengalijoj pasimirė nuo maro 4725 žmonės. Kalkutoj pasimirė 744, o Patnoj net 2014 žmonių.

Ant prigulinczios Holandijai wakarinės Naujos Gwinejos dalies sziabuwiai pagawo tris oficierus garlaiwio "General Pell", kada tie iszlipo ant kranto ir kunus jų suėdė; ketwirtam gi, laukiant kaleinos, pasisekė pabėgti.

‖ Caras isz iždo pinigų paskyrė 150000 rublių ant pastatymo Warszawoj žmonių rumo. Minėtoje trioboje bus teatras, skaitinyczia, pamokinanczių lekcijų wieta ir kitokios įtaisos darbinikams ir mažai apszwiestiems miesto gywentojams.

‖ Prancuzijoj, mieste Epernay, kur yra didžiausios brangiausių wynų krautuwės, įgriuwo rusis, kurioje buwo nuo daugelio metų sukrautas wynas ir sudaužė 1500000 butelių. Bėdį per tai padarytą skaito ant 5 milijonų frankų.

‖ Isz Lodziaus ir Zgierzo, Lenkijoj, kur daugiausiai yra audinyczių, raszo apie didelį wargą, tiesiog apie badą, kokį kenczia dabar, sustojus darbams audinyczіose, wisi szito apskriczio audėjai. Miestelyj Zgierz, ant 12000 gywentojų, 2000 ne turi ką walgyti.

‖ Italijoj, mieste Samughea, laike szermenų, kada į numirėlio kambarį suėjo daug sweczių, įgriuwo grindys ir susirinkę nuo keliolikos pėdų nupuolė žemyn su grindimis. Prie to 60 žmonių likosi sunkiai apkultų, o terp jų yra ir mirtinai apkulti.

‖ Poznaniaus prowincijos kareiwiszkos waldžios uždraudė unteroficieriams ir oficieriams czia stowinczios kariaunos westi už paczias lenkes katalikes; lenkes protestones gi jie westi gal. Mat czia wokiszki jenerolai kiszanosį jau ne į sawo reikalus.

‖ Ne wisada gerai turėti daug moterų. Turkijos sultanas turi net kelis szimtus paczių, bet matomai jis ne wisoms patinka, kadangi tulos moterys padarė sukalbį ir nutarė nužudyti sultaną. Tą wienok susekė ir ant sultano paliepimo, tris moteris užsiuwo į skurinius maiszus ir įmetė į jures, szeszias gi moteris iszwijo į Arabijos tirus.

‖ Terp staciųų Ribnoje ir Gorodiszcze, ant Kazaniaus geležinkelio, rytinėj Maskolijoj, iszszoko isz rėlių pasažierinis trukis ir susidaužė. Ant wietos likosi užmusztas wienas pasažierius, trukio konduktorius ir pusę walandos nuo apkulimo pasimirė; sunkiai sužeistų yra keliolikas žmonių, terp kurių gal yra ir mirtinai sužeisti.

‖ Į Wokietiją gabena wis daugiaus mėsos isz Australijos, kuri pasirodo geresnė ir pigesnė už amerikoniszką. Pereitą metą treczdalį Wokietijos reikalawimų uždengė mėsa isz Australijos, o 1897m. apie ją wisai nieko ne mislijo. Wokieczіai tiki, jog australiszka mėsa su wisu isztums amerikoniszką.

‖ Pagal wokiszko rando atskaitą, wokiszkos kolonijos kituose žemės krasztuose užima plotą 2663000 ketwirtainių kylometrų, taigi penkis kartus daugiaus negu plotas Wokietijos, bet wisose kolonijose yra tik 16 milijonų gywentojų, tame skaitliuje tik 5000 baltweidžių, o baltweidžių skaitliuje yra tik 3400 wokieczių.

‖ Pagal paskutinę atskaitą, ant 52 milijonų gywentojų Wokietijoj, yra 59300 mokslainių, kurias lanko 8660000 waikų; mokintojų gi yra 137000. Užlaikymas šitų mokslainių kasztuoja ant metų 341700000 markių, ant ko randasi isz sawo pusės duoda 98390000 markių, likusius sudeda walszczіai. Augsztesnių mokslainių yra 1108su16830 mokintojų ir 288000 mokinitinų; užlaikymas tų mokslainių kasztuoja ant metų 70 milijonų markių.

Wietines Žinios.

Ant Market str. pu. 126 pereitą sanwaitę atsitiko didelė nelaimė. Pasibaigus darbui spaustuwėse "Blakely Printing Co. ėsanczіose ant wirszutinių lubų, 26 statėjai salipo į elewatorių ir leidosi žemyn. Elewatorius ne iszlaikė sunkenybės ir su wisais žmonėms nupuolė: wisi likosi lengwiaus ar sunkiaus apkulti, 9 statėjai teip sunkiai likosi apkulti, kad reikėjo juos gabenti į ligonbutį; ant iszgijimo wisų nėra wilties, keli nuo apsikulimų turės mirti.

— Pereitos nedėlios dieną ant Bridgeporto, aplinkinėse lietuwiszkos bažnyczios, atsibuwo laidotuwės dwiejų seserų, jaunų merginų szkoczių, kuriedwi pereitos sanwaitės seredos dieną, grįždamos nuo darbo, likosi geležinkelio maszinos perwažiuotos ir užmusztos ant wietos. Ant laidotuwių susirinko daug žmonių.

— Pereitos nedėlios dieną, Chicagos czekai, sawo halley ant Ashland ir 18 ul., atlaikė didelį susirinkimą ant iszreiszkimo simpatijų kariaujantiems už liuosybę sawo kraszto burams. Kalbėtojai nupeikė Amerikos randą užtai, kad jis ne tik ne gelbi laiswės apginėjų, bet rodo didesnį prilankumą užpuolikams. Rezoliucijoj czekai kwieczia wisus Amerikos gywentojus priwersti randą užstoti už burus ir įsikiszti į tarpą ant apstabdymo kraujo praliejimų.

— Ant policijos stacijos ant Desplaines ulyczios yra suareztuotas Mykola Fleming, kurį apkaltina, buk jis norėjo sawo paczią gywą sudeginti. Ji yra dabar ligonbutyj ir pasakoja, jog, užslėgęs ją patalais ir kitokiais daiktais, jos wyras padegė lową, ant kurios ji gulėjo. Butų ji gal isztikro sudegusi, bet ant jos riksmo atbėgo kaimynai ir isz ugnies isztraukė. Wyras gi, padegęs lową, iszbėgo. Tą wiską patwirtina Flemingo kaimynai.

Temykite.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczіotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų. Teiposgi už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada adresuokite teip:

A. Olszewskis,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Sziaurrytiniuose steituose "Lietuvos" keliaujancziais agentais yra: Wincas Kudarauckas isz Lawrence, Mass. ir Jonas Tareila isz Waterbury, Conn. Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti 'Lietuvą' ir prenumeratą jiems užsimokėti, o pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"Lietuvos" Iszlėstuvė.

SENŲ GADYNIŲ

Isnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tąsa.)

Mes pirma jau paminėjome, kad Sivaliko kalvose, drauge su kaulais sivatherijų ir milžiniškų želvių, užtiko teiposgi ir kaulus kitokių žvėrių, kurie drauge čia gyveno, kaip antai rinocerų arba nosaragių, hyppopotamų, šlapių ir tt.; tų žvėrių atmainų anose seniai praėjusiose gadynėse buvo penkissyk daugiaus negu jų dabar gyvena Indijose. Buvo čia visokios atmainos šlapių ir mastodontų. Netruko ir atrajojančių; drauge su daugybe atmainų gimininingų šiądieniniems žvėriems, kaip antai: jaučių, bubalių, elnių, antilopų, muskusinių jaučių ir tt., senose gadynėse, drauge su sivatherium, gyveno teipogi žirafos, verbliudai, daugybė draskančių, graužiančių, mintančių vabalais žvėrių; randa čia teiposgi kaulus štrausų, kurie šiądien gyvena vien Afrikoj. Liekanos randamos Sivaliko kalvose teip jau kaip ir kituose kraštuose patvirtina mokslinčių nuomonę, jog gyvybė perėjusių laikų kokiame nors krašte yra gimininga gyvybei vėlesnių laikų ir juo žemės sluogsniai jaunesni, juo panašesnių į šiądieninius juose palaidoti žvėrių kunai. Taigi pasirodo, kad šiądien gyvuojanti kokiame nors krašte žvėrys yra persikeitę iš išnykusių tipų, tie išnykę tipai yra gimdytojais šiądien gyvuojančių. Apart to, iš liekanų gyvuolių galima spręsti ir apie sauszemių padalinimus. Stai šiądien strausai gyvena vien Afrikoj, bet kad Indijose ir kituose Azijos kraštuose randa žemės sluogsniuose štrausų kaulus, tai matyt, kad senuose laikuose ne tik šiaurini Azijos dalis, bet ir pietini jungėsi su Afrika, kadangi kitaip tie paukščiai ne butų galėję į Indijas prisigriebti; per augštai iškilusius Himalajų kalnus jie pereiti nuo šiaurių ne galėjo. Tą patį reikia pasakyti ir apie randamus Sivaliko kalvose kaulus žirafų, hyppopotamų, šiądien gyvuojančių vien karštuose Afrikos kraštuose.

Sivaliko kalvose angliški tirinėtojai rado daug liekanų visokių veislių ir atmainų šlapių ir mastodontų. Terp tų sutvėrimų žingeidžiausias buvo šlapis *Elephas ganesa*. Iltys šito šlapio buvo neišpasakytai ilgos, turėjo su viršum 11 pėdų ilgio, bet buvo tiesesnės ne teip užriestos kaip iltys mamutų. Tose kalvose yra dar daug neištirtų plotų ir juose gal yra nemažai liekanų ir mokslinčiams nepažįstamų praėjusių amžių išnykusių sutvėrimų.

Arkliai ir jų pratėwiai.

Tėvu teip vadinamos evoliucijoniškos teorijos gamtos moksluose, taigi nuomonės, kad lygiai augmenys kaip ir visi gyvuoliai amžių bėgyje, besikeisdami iš žemesnių tipų į augštesnius, daėjo iki tų, koki šiądien gyvena, laiko anglišką neperseniai pasimirusį mokslinčių Darviną (bažnyčia jį keikia net už tai, ko jis niekada nepasakė, taigi už tai, buk jis išsitares, jog žmogus paeinas nuo bezdžionės. Nė Darvin, nė kiti mokslinčiai iki šiol žmogaus pratėvio nueztiko). Tuom tarpu tokią nuomonę dar ant 600 metų prieš Christaus gimimą platino tuli grekiški mokslinčiai, o jie ją pasėmė nuo egiptiškų, babilioniškų ir indiškų kunigų. Žinoma, nė tie kunigai, nė grekiški mokslinčiai tų laikų nepažinojo išnykusios nuo žemės paviršiaus gyvybės, taigi ir ant parėmimo nuomonės truko jiems darodymų. Pradžioj 19 amžiaus tą pačią nuomonę pakėlė prancuziškas mokslinčius Lemark, o prieš jį garsino ją jau Wilniaus universiteto profesorius Sniadecki. Ta pati nuomonė, nors ne aiškiai, išreikšta Zoologijoj kunigo Kluko išėjusioj dar pabaigoj pereito amžiaus. Taigi ne Darvin yra sutvertoju evoliucijoniškos teorijos, bet jis, turėdamas ant to daugiaus moksliškos medegos, pastatė ją ant tvirtų pamatų. Geresnis pažinimas išnykusios gyvybės ir sulyginimas išnykusių tipų su gyvenančiais šiądien, visame Darvino nuomonę paremia; ant tų išnykusių tipų, kurių liekanos užsiliko senuose žemės žievės sluogsniuose aiškiai matyt visi žymesni ir mažiaus žymus persikeitimai gyvuolių. Nežiurint vienok ant to, bažnyčia nesiliauja keikusi ir niekinusi Darvino teoriją, nors jos vietoj nieko geresnio ir teisingesnio ne pastato, bent nieko tokio, kas galėtu pertikrinti, jog Darvino ir jo pasekėjų nuomonės yra klaidžios ir neteisingos; tuom tarpu ano angliško mokslinčiaus nuomones kaslink persikeitimų gyvybės ant žemės tolesni tirinėjimai visame paremia ir patvirtina. Nors naujausių ištirimų perėjusių amžių gyvybės, kaip jau ne sykį paminėjome, dar ne užtenka ant nusprendimo, ant parodymo visų laipsnių vystymosi gyvybės, nors šios dienos pažinties dar neužtenka ant išrodymo koki artymiausi pratėviai yra visų šiądien gyvuojančių ant žemės gyvuolių, bet ir to, ką pažįstame, užtenka jau ant susekimo visų persikeitimo laipsnių tulų žvėrių. Prie tokios geriausiai ištirtos žvėrių grupos priguli arkliai.

Iš visų žvėrių veislių iki šiol geriausiai ištirtas arklių skyrius. Šitasai skyrius teip gerai ištirtas, kad nėra nė jokio tarpo, galima peržiurėti visus išnykusius to skyriaus žvėris iki šiądien gyvuojančių arklių ir aiškiai matyti visus jų kuno persikeitimus, pradedant nuo pirmutinio arklių skyriaus pratėvio turėjusio uodegą panašią į katės uodegą ir kojas užbaigtas penkiais pirštais iki šiądien gyvuojančių visiems pažįstamų ir auginamų arklių turinčių kojas užbaigtas viena naga. Paeinantis teiposgi nuo tų pačių pratėvių verbliudų skyrius nėra dar teip gerai ištirtas kaip arklių skyrius. Iš randamų liekanų matyt, kad gyvuoliai arklių skyriaus savistoviai vystėsi dviejose vietose: Europoj ir Amerikoj; amerikoniškas skyrius geriaus vienok ištirtas. Profesorius Cope už seniausią amerikoniško arklių skyriaus pratėvį laiko sutvėrimą jo pramintą vardu *Phenacodus*, nuo kurio paeina ne tik arkliai, bet visi gyvuoliai turinti kojas užbaigtas nagoms. Prie šitos gyvuolių giminės prigulėjo trys veislės: *Pariptychus, Phenacodus ir Meniscotherium.*

Periptychus. Sitie sutvėrimai buvo labai prisiveisę laikuose tvėrymosi pirmutinių eoceno sluogsnių. Profesorius Copė surinko su viršum 50 skeletų ir kaulų šitų gyvuolių. Kaip matyt ant smegenų, šitie sutvėrimai turėjo labai geras uosles, taigi užuodė viską nuo labai toli, bet už tai kitos smegenų dalys buvo mažos vertės ir tai teip, kad su menkesnės vertės smegenims mažai yra žindančių žvėrių, terp šiądien gi gyvuojančių nėra turinčių menkesnius smegenis. Taigi matyt, jog pteriptychus ne prigulėjo prie protingų sutvėrimų. Kojas turėjo ilgas ir vaikščiojo ant kalnų, teip kaip šios dienos meškos. Tuli kojų kaulai panašus iš dalies į tokius jau šlapių kaulus; šlapiai vienok išsiveisė vėliaus nuo to paties kelmo. Kaklas buvo trumpas, kas vėl priartina periptychą prie šlapių. Buvo jis didesnis už lapę; galvą turėjo vidutinio didumo. Uodegą ilgą, storą pradžioj. Ginklo ant atsiginimo, rodosi, ne turėjo, bet jis buvo gana greitas ir bruzgus. Ant atsigynimo galėjo vartoti vien aštrius ir ilgus gomurinius dantis. Žiurint ant dantų, galima spėti, jog periptychus mito augmenims, bet jis ne niekino nė jokio maisto, prie progos ėdė ir mėsą; taigi galima sakyti, kad maitinosi viskuom, kas tik jam pateko, teip kaip šios dienos viską ėdančios kiaulės. Liekanas šitų sutvėrimų užtiko Naujame Meksike senuose eoceno sluogsniuose.

Phenacodus (iš grekiškos kalbos: *phenax* reiškia prigavystę ir *odons*—dantis) gavo vardą dėl jo prigavingų dantų. Liekanas šitų sutvėrimų randa eoceno sluogsniuose Naujame Meksike ir aplinkinėse Big Horn, Wyominge. Paskutinėj vietoj rado du pilnu skeletu dviejų atmainų šios veislės sutvėrimų: *Phenacodus primaevus* ir *Phenacodus Wortmani.* Iš viso gi atmainų šitos veislės mokslinčiai pažįsta 9, kurios viena nuo kitos skiriasi pavidalu ir didumu. Phenacodus primaevus, atmaina seniausia, iš dalies panašus į tapyrą, tik už jį mažesnis; pagal didumą jis užėmė tarpą terp avių ir tapyrų.

Skeletas Phenacodus primaevus.

Kaip matote ant paveikslėlio, galva šito sutvėrimo siaura ir ilga, pryšakyj lyg užsmailinta, kur buvo šnervės. Dantis turėjo ypatiškus, nuo ko ir savo vardą gavo; ant kruminių dantų buvo keli koniško pavidalo gumbai ne panašus į gumbus rinocerų ir elnių, panašesni į gumbus ant tokių jau dantų kiaulių, paeinančių teiposgi nuo labai seno tipo. Kojos užbaigtos penkiais pirštais vietoj vienos nagos, kaip matote pas šios dienos arklius, arba trijų, kaip pas tapyrus, arba dviejų kaip pas elnius. Taigi aišku, kad kojos phenacodus yra tai pradinė forma, nuo kurios išsidirbo kojos visų naguočių, teiposgi šlapių, o gal but ir nagai draskančių ir graužiančių žvėrių.

Smegenys mažos vertės, puskamuoliai maži, iš ko matyt, kad phenacodus neprigulėjo prie protingų sutvėrimų. Atmaina *phenacodus nuniensis* buvo didesnė už kitas, šitos atmainos žvėrys buvo tokio didumo kaip šios dienos malajiški tapyrai; kitos atmainos mažesnės. Trys vidutiniai kojų pirštai, vaikščiojant žvėriui, rėmėsi ant žemės, du gi, po vieną iš kraštų, kybojo jos ne siekdami. Uodega buvo sunki ir ilga, sunkesni negu kokio nors iš turinčių nagus žvėrių, panašesni į uodegą katės arba liuto negu į arklio. Akis turėjo mažas, snukį ilgą, bet minkštą iš viršiaus. Ar jis turėjo triubą nors tokią, kokią turi tapyrai, apie tai negalima tikrai pasakyti, bet tuli kaulai snukio užbaigoj rodo, kad trumpą triubą galėjo turėti. Kaslink maisto, kaip rodo dantys iš dalies panašus į kiaulių dantis, žvėris ne prigulėjo prie lepių ant ėdesio, bet teip kaip kiaulės, ėdė viską, ką tik sugriebė.

Phenacodus Hyracotherium.

Ant kaulų ir kuno sudėjimo ne matyt nė jokių užpuolimo ir atsigynimo ginklų; nors teisybė, tuose laikuose, kada ant žemės gyveno phenacodus, nė buvo nė liutų, nė tigrų, bet visgi ne truko priešų, nuo kurių

(Toliaus bus.)

Draugysczių Reikalai.

Nuo S. Daukanto Dr-tės.

Chicago, moksliszka S. Daukanto Dr-tė, kurei pereitą metą kun. Krawczunas užgrebė knigas su wisais kitais daiktais, sziądien atidaro naują knigyną su naujomis knigomis. Nors godus kunigėlis suglemžė Dr-tės knigas, wienok geri žmonės wėl jai susiukawo naujas knigas. Sziadien szi Dr-tė, iszsikepurnėjusi isz po krawczuniszko jungo, jaucziasi liuosa ir liuosai atidaro sawo naują knigyną su naujomis knigomis ir laikraszczials, salėje K. Liaudanskio, po n. 3301 S. Morgan St., kur kiekwienas sanarys gali dabar ateiti ir pasiimti ant pasiskaitymo kokę nori knigą, ar laikrasztį. Czia jau krawczuniszka cenzura nė kontrolė nepasieks skaitanczių.

Draugystės mėnesinis susirinkimas bus nedėlioj, 1 balandžio, pusiau-pirmą val. widurdienio, teip pat K. Liaudanskio salėje, ant kurio wius sanarius ir norinczius prisiraszyti užkwieczia. Norinti prisiraszyti prie szios Dr-tės teiksis pasiskubinti, nes piguś už $1.00 istojimas pasilieka tik ant 3 mėnesių.

S. Daukanto Dr-tė.

Lietuwiszkas Pikninkas.

Chicago, Ill. Draugystė Liuosybės turės savo pikniką 24 d. sėjos, 1900, Bergman's Parke, prie Desplaines ave. ir 26 ul. River Side, Ill. Parkas labai gražus, dideli uksmėti medžiai, puikus takai ant pasivaikszcziojimo, teipogi graži nauja platforma szokiams, bowling alley, kiekvienas bus užganėdintas. Ant pikniko grajys gera muzika: Įženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Imkite virszutinį "Metropolitan 48tos ave. Elevator geležinkelį, kurs davež iki W. 48tos ave. tenai gausitė "La Grange streetkarį" ant kurio bus isztiestas audeklas su paraszu: **"Lietuwiszkas piknikas"** ir tasai davež į vietą. Galima važiuoti ir visais streetkariais, kurie eina į W. 48 ave., o isz 48 ave. imkite Grange streetkarį.

Su guod. Dr-tė Liuosybės.

(Mar. 30 June 1, 8, 15, 22,)

Antras metinis Balius.

Brooklyn, N. Y. 21 balandžio, salėje po nr. 101—103 Grand st. Dr-tė D. L. K. Gedimino tures savo antrą metinį balių, ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites užkvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Philadelphia, Pa. 1 Balandžio, bažnytineje salėje tuojaus po sumai Susivienyjimo Liet. A. Kuopa laikys savo czvertini susirinkimą, ant kurio visus sanarius ir visus kitus lietuvius ir lietuvias, norinczius prisiraszyti prie Susivienyjimo, užkvieczia kuoskaitlingiausei susirinkti, nes yra labai svarbus reikalai ant apsvarstymo. Teipogi prisimena, kad ant szio susirinkimo sanariai apsimoketu savo mokestis, nes kitaip taps centraliszko komiteto suspenduoti.

J. Butkus, kuopos sekr.

Chicago, Ill. 1 balandžio, tuojaus po 12 val. widurdienio, salėje L. Ažuko 3301 Auburn av. Dr-tė Liuosybės laikys sawo mėnesinį susirinkimą, ant kurio wisi sanariai teiksis pributi. Naujiems įstojimas už $1.00 te pasilieka tik ant dwiejų mėnesių. Dr-ė Liuosybės.

Nauja Parapija.

Chicagos Arci-wyskupas daleido statyti lietuwiams nauja bažnyczia Chicagoje. Daleidima dawė iszrinktam komitetui ant raszto.

Dėltogi dabar szaukiame wisuomeniszka susirinkima į Halle, 778 So. Halsted str. ant 3 floro, terp 19 ir 20 ulyczių, ant 7 walandos subatos wakare, 31 d. szio mėnesio. Ant susirinkimo bus perskaitytas Arci-wyskupo daleidimas, iszaszkinta konstitucija ir užtwirtinta wyriausybė dėl pradėjimo darbo. Dėlto wisi Lietuwiai ir Lietuwaitės, kuriems rupi įkurimas Naujo Diewo Namo, yra užkwiecziami pributi ir pagelbėti pradėtame darbe. Wardanko komiteto užkwieczia

J. Petroszius, prez.

Politiszki Mitingai Chicagoje:

6 vardos Repub. Kliubas tures savo susirinkimą subatoj, 31 kovo, 7:30 val. vakare salėje K. Laudanskio 3301 S. Morgan st. Bus tai paskutinis mitingas priesz elekcijas, ant kurio kalbetojai nurodys kaip apsisaugoti sunkiu laiku ir pagerint darbymetę. Už tai visus lietuvius užkvieczia kuo skaitlingiausei susirinkti.

Komitetas.

9 vardos Rep. Kliubas tures savo paskutinį priesz elekcijas mitinga 31 kovo 8 val. vakare, salėje Pulaskio, 800 S. Ashland ave. Terp kitu kalbetoju prakalbes aldermanas Jos Smaikal. Wisus lietuvius užpraszo Komitetas.

10 vardos Rep. Kliubas tures didelį mass-mitinga nedelioj, 1 balandžio, 4 val. po pietu, salėj P. Kareckio, 1193 S. Oakley ave., ant kurio kalbes visi miesto kandidatai ir kiti geri kalbetojai. Užpraszo visus

Komitetas.

Chicago, Liet. Rep. Leaga ant savo metinio susirinkimo, laikyto 17 kovo, iszrinko nauja administraciją isz sekancziu ukesu: P. J. Jonaitis, prez., J. Zubow vice prez., J. A. Jauksztas, sekr. Geo. Palilionis fin. sekr., K. Liaudanskis kasierius, A. Bijanskis, tvarkos dabotojas. J. Norvaisza, J. Zubow, J. A. Jauksztas ir G. Palilionis iszpildantis komitetas. Ant szio susirinkimo Leaga indorsavo p. McKinley ant antros kadencijos prezidentu Suv. Walst. ir ragina visus lietuvius už tą patį balsuoti.

Liet. Rep. Leaga, Chicago.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugo, T. Wanszio, Kauno gub., Rasseinių pav., kaimo Balczių. Jis pereitą pavasarį atkako Amerikon. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Kazimieras Szacauskis,
84 W. 14th Place, Chicago, Ill.
(30—3)

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Wendrikio, Suvalku gub., Wilkaviszkio pav., Pajevonio gm., kaimo Espertavo; gyveno Amerike mieste Cleveland, O. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Selvester Wendrikis,
Mossend Iron and Steel Works,
Lanarkshire, Mossend, Scotland.
(30—3)

Pajieszkau savo draugų: Nikodemo Daniuno isz kaimo Butkiszkiu ir Stanislovo Kranelio isz kaimo Kranelių, abu Remigalas vol. Panevežio pav., Kauno gub., gyveno New Yorke. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Antanas Kristanaviczius,
159 E. Main st., Amsterdam, N. Y.

Pajieszkau Juozo Maskieliuno, kaimo Pavieliszkių, Seinų pav., Suvalkų gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

K. Baranowski,
Box. 574. Hudson, Mass.

Pajieszkau savo tetos Elzbietos Smalanskiutės (po vyru Rimkeviczienė) isz kaimo Udrupio, Liudvinavo gm. Kalvarijos pav., Suvalku gub. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Joe Walenta,
1168 W. Coal St., Shenandoah, Pa.

Pajieszkau savo draugu: Jono Svotelio, Tamo Burincko ir Kazio Augustinaviczius, jie primiau gyveno Szkotijoj, szymet gi atviko Amerikon, norecziau gauti jų adresus.

John Laukis,
9 Harkins Lane, Wilkes Barre, Pa.
(13—4)

Pajieszkau savo brolio Franciszkaus Bendoraiczio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Stan. Bendoraitis,
37 Arthur st., Brockton, Mass.

Pajieszkau Stanislovo Budriaus, Kauno gub. ir pav. kaimo Padargupiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Martinas Budris
704 E. Baltimore st., Baltimore, Md.

Pajieszkau Franciszkaus Navickio, isz kaimo Parakauskiu ir Dominiko Baliukaiczio Užventos parap., Abu Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Jul. Navickas,
1311 So. Front St., Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo brolių: Kristopo ir Juozo Baublių isz Wilniaus red. Trakų paw., Warinas wolostės. Terlojos kaimo. Pirmiaus gyweno Pitsburg, Pa.

Ramunda Baublis,
38 Jackson str. Newark, N. J.

Pajieszkau savo szwogerio, Jono Szneiderio, Kauno gub. Raseinių paw., Stragutės kaimo, gyweno Pensylvanijoj. Jis pats, ar kas kitas, teiksis douti žinią ant žemiau padėto adreso. Kas paduos jo adresa, gaus už tai $1.00.

Felix Wojczekauskis,
4537 S. Wood St. Chicago, Ill.
(20-4)

Pajieszkau savo brolio, Antano Pilipauskio, Kauno gub., Sziaulių paw. Dwariszkių kaimo, gyweno East St. Louis, Ill. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duoti žinią ant adreso:

Jonas Pilipauskas, Mc Kees Rocks, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolių: Ignaco Poliuko, isz Girstakių, Juozapo Kuliasziaus ir Izidoriaus Pikuno, abudu isz miestelio Triszkių, Panevežio paw., Kauno gub. Jie pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant adreso:

Antanas Kuliszius,
359 Oak St. Lawrence, Mass.

Pajieszkau Juozapo Kulisziaus isz Stragutės kaimo, Raseinių paw. Kauno gub. Jis pas mane paliko savo boxelį su drabužias ir pinigas. Teiksis man pridouti aiszkius dawadus kam tas turtas priguli.

Jurgis Szneideris, Thorp, Wis.

Pajieszkau Wincо Wenclowo ir Antano Jankausko, abu Suwalkų gub., Wilkawiszkio paw., Gudelių kaimo. Gyweno New Yorke. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duoti žinią ant adreso:

W. Rigelis,
Box 204, Luzerne Borough, Pa.

Kas žino Jono Macziulaiczio adresą Chicagoje, ar jis pats, teiksis priduoti savo adresa "Lietuvos" redakcijon, yra svarbus reikalas.

Aukos ant Paryžiaus Parodos.

Baltramiejus Miglynas,	Lynn,	Mass.		15c
Jonas Miglynas,	"	"	"	15c
Juozas Sziurpszna,	"	"	"	25c
Wincentas Wengraitis,	"	"	"	05c
Barbora Jasinckiene,	"	"	"	25c
Marijona Sziurpszniene,	"	"	"	10c
Wiktorija Jasinckiene,	"	"	"	11c
Petras Grikienis,	"	"	"	10c
Franciszek Arkacki, (lenkas)			"	9c
		Wiso		$1.25c

F. Žalis, S. Glastonbury, Conn.	.42
J. Gvazdinskas, S. Boston, Mass.	.50
B. Živatkauskas, S. Chicago, Ill.	.75
G. Churas, Marinette, Wis.	.25
M. V. Janczaitis, Cantrall, Ill.	$1.00

Aukos ant kankintiniu.

Nuo Pittsburgo knigyno Draugystės.

A. Miskinis	25c.
Fr. Urbanavycze	25c.
I. Jasaitis	25c.
M. Jasaitienė	25c.
A. Bukauckas	25c.
Fr. Dulckis	50c.
P. Lorantz	50c.
S. Dominaitis	50c.
Isz wiso	$2.75

Baltramiejus Miglynas,	Lynn,	Mass.		25c
Jonas Miglynas,	"	"	"	25c
Wincentas Wengraitis,	"	"	"	25c
Andrius Palonis,	"	"	"	25c
Tamoszius Kierszauckas,	"	"	"	25c
Juozas Palonis,	"	"	"	50c
Pawel Chludzinski, (lenkas)			"	25c
Kazimieras Morkiewicze,			"	50c
Juozas Raczefskis,	"	"	"	25c
Ambroziejus Kibirkszlis,			"	25c
		Wiso		$3.00

F. Mikolainis, Thorp. Wis.	.50
J. Gvazdinskas, So Boston, Mass.	.50
B. Živatkauskas, S. Chibago, Ill.	.25
M. V. Janczaitis, Cantrall, Ill.	$1.00
G. Churas, Marinette, Wis.	.25
J. Aleksandravicze, Chicago.	.50
J. Laibinis, Thorp, Wis.	.50
P. Lazaunikas " "	.25
M. Laibinis " "	.25
J. Kurtinaitis " "	.25
Jn. Kurtinaitis " "	.25
P. Zavackis " "	.12
J. Szneideris " "	.25
J. Kazlauskis " "	.25
M. Wiltgen [vokietys] " "	.25
S. Christenson [norvegas], " "	.25
Miss Ida Barr [amerikonė]	.25
T. O. Mosher [amerikonas]	.36
Dr. McCutchen " "	.25
N. P. Hansen " "	.25
S. Vaicziulis " "	.10
B. Zavackis " "	.20
Wiso	$4.03

Naujas saliunas.

Praneszame visiems aplinkiniems ir pažystamiems, jegei sziose dienose atidareme West Sideje naują saliuną, kur užlaikome geriausius gerimus, szalta alų, seniauses arielkas ir kvepenczius cigarus. Dėlogi užkviecziame visus aplinkinius ir pažystamus pas mus atsilankyti. Mes teipgi ant pareikalawimo pristatome wisokius gerimus sawo kasztu į wisas miesto dalis už wholesale preke.

Antanas Balczinnas ir Jurgis Palilionis, 68 W. 25th st. kerte Hoyne ave., Chicago.

Naujas darbininkiszkas saliunas.

Chicago, 2 d. kovo, 1900 atidareme naują darbinikiszką saliuną prie pat Stock Yardu, kureme užlaikome geriausius gerymus. Kasdien ant pietų yra užkandis ir zupe dykai. Yra pataisyti stalai dėl darbinįku. Teipogi turime puike salę visokiems susirinkimams. Wisus lietuvius kvieciame atsilankyti.

K. Filipavicze ir K. Martinkus.
4508 Gross ave., Chicago.
(30—3)

Pigiai ant pardavimo 2 pentru medinis namas su lotu, grocerne ir buczerne. 3236 Illinois Court (6—4).

Ant pardawimo, pigiai namas su lotu. Namuose talpinasi buczernė ir grosernė. Norintis gali pirkti viską sykiu arba tik namą su lotu. Atsiszaukite: Dan. Kuskevicze, Box 403, Toluca, Ill. (7—3)

Už 2.75 nupirksi Kliugu pinta **walkams** wezimeli su paleruoto plieno rėmais, aszemis, springsais, etc. Guarantuotas ant 3 metu. Už $2.25 NUPIRKSI Daugausio darbo "Go Cart Carriage". Duodame 10 dienu ant iszbandymo. Pinigu isz kalno nereikalaujame. Suteikiame geriausius paliudyjimus kaslink musu teisingumo. Raszyk szendien reikalaudamas musu naujai iszleisto pulkaus 48 pusiu katalogo. Adresuok:

Victor Manufacturing Co., Dept. G-1, 161 to 167 Plymouth Pl., Chicago, Ill.

Naujas lietuwiszkas Saliunas.

D. Zubow ir J. Spragos,

GLOBEVILLE, COLOR.
arti Denver, Color.

Czia yra musu vienatinis saliunas sziame mieste. Todel lietuviai in czia atkake, teiksis pas mus atsilankyti, o gaus visa informacija apie darbus ir visa szio miesto padejima.

DR. KALLMERTEN,

GARSINGAS SPECIJALISTAS.

Chroniszku, Nerviszku ir privatiszku ligu vyru, moteriu ir vaikų. Ligonius gydo per laiszkus.

$1,000

Nagrados duos kiekvienam gydytojui, kuris iszgydys tiek ligoniu su tiek laiko, kaip Dr. Kallmerten. Gyduoles yra sutaisytos isz žoliu ir szaknu del kiekvieno ligonio skyrium. Dr. Kallmerten, iszgyde tukstanczius ligotu žmoniu, kuriuos kiti gydytojai laike už neiszgydomus. Jeigu kenti ant kokios ligos, raszyk tuojaus prie Dr. Kallmerten, o roda gausi dykai. Apraszyk geral savo liga, lyti (vyras ar moteriszkė) amžy, kiek sveri, indek truputi plauku ir už du centu pacztine marke o gausi atsakyma ar galima iszgydyti ar ne. Adresas:

DR. F. J. KALLMERTEN.
TOLEDO, OHIO.

PRZESZŁO 25 LAT używają wszystkie narody świata na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby, wyrabiany na podstawie ścisłych
NIEMIECKICH PRAW MEDYCZNYCH,
sławny Dr. RICHTERA
„KOTWICZNY" PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE" na markę ochronną.
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
12 dzil. Własne fabryki szkła.
25 CT., i 50 CT. Używają go i polecają:
najsławniejsi lekarze, właściciele składów aptecznych, duchowni i inne znakomite osoby.
Sprzedaży u F. A. Richtera i Co. N. Y.
DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

F. P. Bradchulis

Adwokatas ir Notary Public.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj, Lake Forest universitete. Weda prowas kriminaliszkas ir civiliszkas. Atjieszko užsenėjusias prowas, iszdirba wisokius dokumentus ir duoda rodą wisokiuose reikaluose. Lietuwiai isz kitų miestų gal rodą pasiekti per gromatas. Turintiejie reikalą tesiszaukia tuojaus.

3259 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 772.

Duok! duok mums broliau gert.

Užlaikau geriausia ie seniausia Degtine Alu, Vyna ir kitus minksztus gerymus. Cigarai ir Cigaretai net nuo Philipinu salu. Turiu ruiminga ir czysta vieta del sveteliu. Suteikiu roda del visu savo broliu lietuviu. Praszau atsilankyti.

J. R. Miknaitis.
883 Bank st., Waterbury, Conn.

NAUJIENOS,

kurios daugeli pradžiugins ir palinksmins.

Kaip mums gerai žinoma, žmonija—isz psychiszko, intelektualiszko ir net ekonomiszko atžvilgio—dalinasi in 2 klasas: wiena yra sweika, druta, puiki, wisados linksmi, pasidžawojant tam, wisur turi geras pasekmes ir pasiwedima wisokioje wertelgystoje; antroji yra ligusta, silpna, nuliudus, sunykus, melancholiszka, nedrasi ir tankiai wieszkai negabi prie darbo ir netinkanti szeimyniszkame gywenime.

In szia pastaraja kliasa priguli wisi tie, kurie sawo laudysztoje, daugumas gai wisai iszneteyziu atsidave nalkinanciam žmogaus kuna ir dwasia darbui—onanizmui arba paipoflucijai, ir sawo welesniuose metuose perdang dawe wale sawo lytiszkiems pageidimams; teipogi ir tie, kurie isz priežastiesz neužtektino ir blogo maisto, persidirbimo, per didy alkoholiszku gerymu wartojima, arba kurie per susidejima su nesweikoms moterems prażude sawo linksmybes ir sweikata.

Szitokie žmoniu sukydimai galiaus priwer zlajuca per wisa ju gywenima kenteti baisiausias tu ydu pasekmes kaip we: szirdies drebejima, spazmodiszkus galwos skaudejimus, apetito netekima, žarnu ir pilwo katara, nugaros ir krystaus skaudejima, nerwiszkuma, dispepsija, widuriu užkietejima, seklus begima sujungmej su nemoraliszkais sapnais, inkstu ligas, reumatizma, dusinima, negale, szkorbuta, skaudanczius ant kuno ir lytiszku daliu spuogus, gonorejа, szankeri, sifili etc.

Bet dabar tegul niekas nenusimina: szio miesto daktaral iszrado naujus walstus, su kuriu pagelba gali greitai, radikaliszkai ir wieszkai isz tu ligu iszsigydyti; kaukinamiejie atgaus sawo sweikata, stipruma, drutybe ir dalila iszweizda gabuma wisokiame darbe ir užsiemime.

Prisiusk 25c. markemis ir mes pasiusime tamstai pamegluti musu giduoles per wiena isztiesa sanwalte. Vist, kurie jieszkote pageibos, kreipkites ar per laiszkus ar ypatiszkai pas daktarus in **The State Medical Dispensary**
76 E. Madison st. CHICAGO, ILL.
Offisas atidarytas nuo 8 AM. iki 8 PM.
Nedėliomis nuo 10 AM. iki 12 AM.

PIRK TIKTAI
Kern's Grynus Czekiszkus Ruginius Miltus.

Neimk fabrikuotu, netikru. Žiurek ant kiekwienos barielkos ir maiszelio, kad butu musu gwarancija, kaip yra ant wirsz padeto paweikslelio. Klausk sawo groserniko apie mus miltus.

Chicagos filija:
105—107 West Randolph Street.

IK MANE už $3.95

Gražus 14K dwigubai auksu pawiktas ir dengtas ar atdaras lukszta, su ausuko nustatom ir užsukamas, gražiai kwietkuotas, tikrai amerikoniszkais widurinis, gwarantuotas ant 20 metu, iszrodo kaip $40.00 auksinis laikrodelis. Atsiusime C.O.D. ir jei pasidabos, užmokek ant expreso agentui $3.95 ir laikrodelis tawo, jei ne, sugrąžyk atgal ant musu kaszto. Raszyk koki nori wyriska ar moteriszka. Pri- kiekwieno laikrodelio duodame DYKAI auksu lieta lenciugeli jeigu su orderia prisiusi $3.95, ir apmokame kasztus prisiuntimo. Apsistelinok szendien, nesa ju prekes eina augstyn. Raszyk o prisiusime 200 pusiu Katalogą parodanti tukstanczius wisokiu puiku daigtu. ROYAL BARGAIN HOUSE, 53 Dearborn St. Chicago, Ill.

Ar Kenti Silpnybę?

Jeigu teip, tai raszyk, o asz atsiusiu tau dykai užpeczetytoje gromatoje pamokinima kaip iszsigydyti namieje ir apraszysiu kokiu budu asz iszsigydžiau nuo tokiu silpnybiu. Mano pamokinimas tikrai iszgydys susilpnejima tawo lytiszku daliu ir sulaikys naktine poliucija. Raszyk sziadien pas:

Chas Johnson,
Box 516. Hammond, Ind.

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.

Uszlikrina Iszgydyma

wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynima, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Daliu

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.

Offiso walandos: | nuo 9 ryto, iki 1 po piet | nuo 5 po piet iki 8 wakaro

Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ val. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

J. Burman & Stefankevicz,
231 S. Roebling st., Brooklyn, N. Y.
prie lietuviszkos bažnyczios.

Lietuviszkas Sztoras Religiszku Daiktu.

Užlaiko Ražanczius, Szkaplierius, Abrozdus, Maldaknyges lietuviszkas ir lenkiszkas, teipogi ir visokias kitas knygas dvasiszkos ir svietiszkos intalpos.

Už 13.25 Nupirksi Puiku 1900 moteriszka ar wyriszka dwirati

Su dwigubais hengeriais. PAREIKUOJAME SZERIAUSIO DARBO DVIRATACZIUS pigiau nei kiti tai gali padaryti: Užsilike isz 99 modeliai už pigesne negu wertes preke; kiti po $8, $10 ir $12. Gwarantuoti ant 2 metu. Musu modeliai 41, triju Crown remu yra paskutiniausios mados ant 1900 m. Agentu reikalaujame. Dwirasziu ir kitokiu daiktu katalioga siunciame už dyka. Pinigu isz kalno nereikalaujame. Adresuok:

Victor Manufacturing Co.
161-167 Plymouth Pl. Chicago, Ill.

Už 1 dol. 66 laksztu

lietuviszko turinio dave 1898 mete

Tevynes Sargas

V metai stovįs ant sargybos Lietuvių tautos: szviesos, tikybos ir kalbos.

Adresas: **Jurgis Lapinas,**
TILSIT, Germany.

Ten pat gaunama "ŽINYČIA". Mokasi už kiekvieną Numerį. Tuodu laikraszczių spaudiną nežinomus Vyskupo M. Valancziauskio rasztus.

Pirk Laikrodely už $3.75.

Gražus iszkwietkuoti 14k. auksuoti lukszta, su Amerikoniszkais widuriais, gwarantoti ant 20 metu, daliu, iszrodo kaip $35 auksinis Laikrodelis, ant tamstos nžpraszymo prisiusim per C.O.D. Užmokesi Expreso agentui ir laikrodelis tawo. Jei nepasidabos sugrąžyk ant musu kaszto. O kad užmokesi $3.75 ir Expreso kasztus, tai lenciugeli prisiusim dykai. Apsistelinok tuojaus nes paskui bus brangesni. Pigus iszpardawimas yra tik ant trumpo laiko. Adresuok:

The Lithuanian Watch Co.
880 33-rd St., Chicago, Ill.

THEO. PROULX

ADVOKATAS IR KONSULIS.

JONAS MOŽEIKA,
Assistentas ir Notary Public.
ROOM 601-602
87—89 E. Washington st., Chicago, Ill.

Užsiimame civiliszkoms ir kriminaliszkoms provoms. Geriausei iszvarome provas už sužeidimus. Musu offise galima susikalbeti visokiomis kalbomis, verteju nereikalaujame.

Jonas Možeika gyvena po nr. 119 W. 14th pl., kur galima ji rasti iki 9 val. kas rytas.

Žingeidus swietui dalykas.

Tikrai wienatinė gydykla ant užželdinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkima, už ką gwarantuoju. Prof. Brundza suteikia puikius, szvelnius ir tankius plaukus, ką liudyja daugumas prisiųstų padėkawonių per laiszkus ir laikraszczius. Pagelba yra wisiems, tik atsiszaukite.

OFFISAI: 145 Grand st., Brooklyn, NY
996 Broadway,

Norėdami pasilikaust rodos per laiszkus, adresuokite: The J. M. BRUNDZA CO., Box 2361, New York. U. S. A.

Wienatinis Waterburio Lietuwiszkas Saliunas.

Užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwieżiai atwažewusių Waterbury. Yra tai wienatinis czyszciausias ir teisingiauses lietuwiszkas saliunas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZIUS,
839 Bank, kampas S. Leonard st.
Waterbury, Conn.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?

Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus prie pecziaus daiktus pas

Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.

o jie sutaisys tawo pecziu dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

Wisi — wyrai — pas —

Baltrukoni!!

Rasite szaltą alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.

Atsilankykite po nr.

11 N. River Side St.,
Waterbury. Conn.

Naujas Laikrodnikas

S. J. MIRAUSKY,

3340 Fisk Str.,
KERTE 34tos
CHICAGO, ILL.

Taiso laikrodžius, laikrodėlius, armonikas, koncertinas ir visokius kitus muzikaliszkus instrumentus, auksinius ir sidabrinius daiktus. Dirba szliubinius ir kitokius žiedus ant orderio. Teipogi užlaiko krautuvę naujų laikrodžių, laikrodėlių, ir kitokių daiktų. Ant pareikalavimo siunczia savo tavorus į visas Amerikos szalis; visus savo tavaras guarantuoja. Reikalaujanti kokių daiktų raszykite ant virsz padėto adreso. (23—3

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszczians paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szaulių pawiete

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

T. ANDRIUSZEWICZAITE

— DIRBA —

Arnotus, Karunas ir wisus bažnytinius paredus,

— Teipogi —

Draugystems: Weliawas, Szarpas, Kukardas ir t.t.

Mokinausi to darbo Warszawoj, dirbau jį kelis metus Lietuwoj ir treti metal kaip Amerikoje. Wisa darba geral pažystu. Lietuwiszki kunigai ir lietuwiszkos draugystes reikalaudami draugystems ar bažnytiniu iszdirbimu, raszykite pas mane klausdami prekiu, o persitikrinsite kad mano prekes yra pigesnes ir darbas geresnis kaip lenku, asz sawo iszdirbimus gwarantuoju.

Su Guodone,
T. Andriuszewiczaite, 115 W. Division St., Chicago, Ill.

Diemanto Elektros Kryžius.

Wadinamas teipgi Volta Kryžium, keleta metu atgal tapo iszrastas Austrijoje, ir pasidekawojant sawo naudai Kryžius tas weik prasiplatino Wokietijoj, Prancuzijoj, Skandinavijoj ir kitose Europos szalyse, ir szendieu yra labiausiai pageidaujamas kaipo galingas walstas nuo Reumatizmo ir daugelio kitu kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryžius gyde Reumatizma teip muskulu kaip ir sunariu, Neuralizija ir kitus kuno skaudėjimus, Nerwiszkuma, Nerwu nusilpnejima, Silpnuma, Prastota Nerwu Gywuma, Nerwu Nupeolima, Nemiga, Abejotinguma, Dwasios Nupeolima, Hysterija, Paralyžiu, Sustingima, Drebulу, Neuralgija, Apopleksija, Mucmara, Szw. Wito Szokі Szirdies Plakima, Galwos skaudejima ir wisus Nerwiszko Systemo sugedimus.

Welkme jo apsireiszkia pati per sawe begyje keletos dienu, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryžiu reikia nesziut diena ir nakty, pakabinta ant szilkinio szniuriuko ant kaklo, augesczian szirdines indaubos Melynoji puse turi bat in apaczia apwersta. Priesz naudojima ir wiena syki ant dienos po to Indek Kryžiu in truputi drungna geriausio ukuso skystima ir laikyk per keleta minucziu. Waikams, žiurint pagal amžiu, ukuso reikes wandeniu atskiesti. Preke to Kryžiaus yra Wienas doleris ir gwarantuojame, kad jis suteiks taki pat nauda kaip d geriausiejie elektriszki diržai, kasztuojanti penkiolika ei dvidesimte sykiu daugiau. Kodnas szeimynos sanarys, sweikas ar ligotas, niekados neturi be to Elektriszko Kryžiaus, kurs yra geriausis gelbetojum prieszai wisokias kuno negales ir skausmus. Prisiusk wiena doleri per expresa, ar mone orderi arba registruotoj gromatoj, o mes iamstai sawas kasztais pasiuoim wiena Elektriszka Diemanto Kryžiu, arba 6 už $5.00. Gaunamos tuszcziaisia rekomendacijos nuo ypatu, kurio pagelba szio Stebuklingo Kryžiaus iszsigyde. Yra užtektina del parodymo jo magiszkos Sztai pora tokiu rek